

3

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනය සහ සංවර්ධනය සඳහා පහසුකම් සැලසීමට ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්වල ඇති වැදගත්කම වටහා ගනිමින්, දැඩි අයවැය සංරෝධක මධ්‍යයේ වුව ද, යටිතල පහසුකම් පදනම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය අඛණ්ඩව ආයෝජනය කළේය. ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පොදු ජනතාව විසින් පරිභෝජනය කරන සේවා සැපයීමට සහාය වන අතරම, පෞද්ගලික අංශයේ ආර්ථික කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය යෙදවුම් වශයෙන් ද ක්‍රියා කරයි. එබැවින්, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් මගින් නිමැවුම් වර්ධනය, නිමැවුම් ධාරිතාව හා ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සහ ප්‍රාදේශීය හා සමාජීය විෂමතා අවම කිරීම සිදු කරයි. සර්ව සාධාරණ සහ සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත සංවර්ධනය සඳහා පුද්ගල යහපැවැත්ම තහවුරු කරන අතරම, ඉහළ ඵලදායීතාව දිරි ගන්වන ශක්තිමත් මානව ප්‍රාග්ධන පදනමක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය ඉතා වැදගත් වේ. තවද, යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය හා ඒවා භාවිතයට ඇති අවස්ථා, ආර්ථිකයේ තරගකාරීත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වැදගත් නිර්ණායක වේ. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාවට සිය ආර්ථික වර්ධන විභවතාවයේ උපරිමයට ලඟා වීම සඳහාත්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීම සඳහාත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යෑම අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වෙතත්, පවතින රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය සීමාසහිත වීම හේතුවෙන්, යටිතල පහසුකම්වල ඇති දැඩි අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා බදු මත පදනම් වූ රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රමාණවත් නොවේ. යටිතල පහසුකම් සඳහා දැනට පවතින මූල්‍යනය කිරීමේ වැඩසටහන්

අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යෑම හේතුවෙන් රාජ්‍ය ණය තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇති අතර, එමගින් රටෙහි ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව මත දැඩි පීඩනයක් ඇති කරනු ඇත. මෙම තත්ත්වය යටතේ, රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය තුළින් යටිතල පහසුකම් සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම රජයට වැදගත් වේ. මේ අතර, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සඳහා වැඩි වශයෙන් ආයෝජනය කිරීමට පෞද්ගලික අංශය දිරිගැන්වීම මගින් අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය වැනි අත්‍යවශ්‍ය සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා තව තවත් මුදල් වෙන්කිරීමට හැකි රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශයක් නිර්මාණය කරගැනීමට රජයට හැකි වනු ඇත. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා පෞද්ගලික අංශය දිරිගැන්වීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනා ගනිමින්, ලෝක බැංකුවේ හා USAID ආයතනයේ සහාය ඇතිව, මුදල් අමාත්‍යාංශය තුළ රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා 2017 ජනවාරි මාසයේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමිවිය. මෙම ඒකකය පිහිටුවනු ලැබුවේ රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමටය. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය දිරිගැන්වීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්ති රාමුව මගින්, දේශපාලඥයන් හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් ඇතුළු, සියලුම පාර්ශ්වකරුවන්ගේ දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, පෞද්ගලික ආයෝජන දිරිගැන්වීමට සහ සේවාවල ගුණාත්මකභාවය හා සාධාරණ මිල ගණන් සහතික කිරීම සඳහා සුදුසු නියාමන හා පරිපාලන යාන්ත්‍රණ නිර්මාණය කළ යුතුය. ආර්ථික හා සමාජ

යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවල පෞද්ගලික ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ස්ථාවර ප්‍රතිපත්ති, යහපාලනය හා විනිවිදභාවය, ආයතනික හැකියා වැඩිදියුණු කිරීම, එළඳායී නියාමන සහ කාර්යක්ෂම මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් ආදී පුර්ව අවශ්‍යතා සපුරාලිය යුතු බව ද සඳහන් කළ යුතුය. මේ අතර, කාර්යක්ෂම ලෙස සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා ආර්ථිකයට වැඩි ප්‍රතිලාභ හිමිවන අයුරින් ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රමුඛතා අනුපිළිවෙළ හඳුනා ගැනීමට යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පුළුල් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකට ලක් කළ යුතුය.

2016 වසර තුළ දී රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, කාර්යක්ෂම මාර්ග ජාලයක් තුළින් ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහනේ මූලික අවධානය යොමු විය. ඒ අනුව, රජය විසින් බස්නාහිර, දකුණ, උතුරු මැද සහ මධ්‍යම පළාත් අතර සම්බන්ධතාව ඉහළ නංවන, දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගය සහ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ආදී අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිවල අඛණ්ඩව ආයෝජනය කරන ලදී. මීට අමතරව, දේශීය හා විදේශීය මූලාශ්‍රවලින් සපයනු ලබන අරමුදල් යටතේ ඒකාබද්ධ මාර්ග ව්‍යාපෘතිය (i-ROAD), ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය, උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය සහ පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ද වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. තවද, දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීම, නාගරික හා නගර මධ්‍ය සංවර්ධනය සහ වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම සඳහා රජය විසින් සැලකිය යුතු ලෙස ආයෝජනය කළ අතර, නිදහස් සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය සැපයීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය කරමින්, දිළිඳු ජනතාවට ප්‍රමාණවත් පරිදි ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන් පවත්වාගෙන යෑමට ද රජය කටයුතු කළේය. තවද, ජීවත්වීමට වඩා සුදුසු, සියළු පහසුකම්වලින් සමන්විත නගර කලාපයක් බවට බස්නාහිර පළාත පරිවර්තනය කිරීමේ අරමුණින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 40 ක අපේක්ෂිත පිරිවැයකින් යුතු රජයේ ප්‍රමුඛතම ව්‍යාපෘතිය

වන බස්නාහිර කලාපීය මහානගර මූලික සැලසුම 2016 වසරේ දී එළිදක්වන ලදී. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, ප්‍රවාහනය, විදුලිබලය හා බලශක්තිය වැනි අත්‍යවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් රටවාහන තදබදය, නිවාසවල අබලන් ස්වභාවය, අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සහ මූලික උපයෝගිතා සේවා ලබාගැනීම වැනි නාගරීකරණය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳා ගැනීමට මෙය උපකාරී වනු ඇත.

නව ආයෝජන, පිරිවැය පිළිබිඹුවන ලෙස මිල තීරණය කිරීමේ උපායමාර්ග සහ එළඳායීතාව ඉහළ නැංවීම මගින් රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්වල මූල්‍ය ශක්‍යතාව ඉහළ නංවනු ලබයි. රටපුරා පැවති නියං තත්ත්වයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජල විදුලිබල උත්පාදනය අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුකොට ගෙන 2016 වසරේ දී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලං.වි.ම.) මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීමට ලක්විය. කොළඹ මූල්‍ය නගරය ඇතුළුව, බස්නාහිර කලාපීය මහානගර මූලික සැලසුම, හම්බන්තොට, ත්‍රිකුණාමලය හා වයඹ පළාතේ කර්මාන්ත කලාප සංවර්ධනය වැනි සැලසුම් කළ සංවර්ධන කටයුතු මෙන්ම ආර්ථික කටයුතුවල අපේක්ෂිත වර්ධනය ද හේතුවෙන් ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ දී රටේ විදුලිබල අවශ්‍යතාව ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එබැවින්, ආර්ථිකයේ ඉහළ යන බලශක්ති ඉල්ලුම සැපිරීම තුළින් වර්ධනය වන මූලික බලශක්ති අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට සහ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීමට විදුලිබල උත්පාදන මූලාශ්‍රවල ආයෝජනය කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතුව ඇත. එම නිසා, බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සඳහා ලං.වි.ම. විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීමේ දිගුකාලීන සැලසුමට අනුකූලව වසර 2020 වනවිට මෙ.වො. 500 ක උත්පාදන ධාරිතාවකින් යුතු මහා පරිමාණ බලාගාරයක් ඉදිකිරීම සඳහා රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් නිසි සැලකිල්ලක් යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ඒ අතරම, ඉහළ විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය හේතුවෙන් ලං.වි.ම. මූල්‍ය ශක්‍යතාව තවදුරටත් පිරිහීමට ලක්වීමත්, අවසානයේ දී ව්‍යසායකයන්ගේ ලාභාන්තික හා ඔවුන්ගේ අපනයන වෙළඳපොළ තරගකාරිත්වය සඳහා එහි ඇති බලපෑමත් හේතුවෙන් පිරිවැය-එළඳායී බලශක්ති මූලාශ්‍ර තෝරා ගැනීම ආර්ථිකයට ඉතා වැදගත් වේ. දකුණු ආසියානු කලාපයේ වෙනත් රටවල් හා සසඳනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල ගාස්තු මේ වනවිටත් ඉහළ මට්ටමක පවතී. එබැවින්, විදුලි බලාගාරවල ප්‍රාග්ධන හා මෙහෙයුම් වියදම් මෙන්ම එමගින් ඇතිවන පාරිසරික බලපෑම්වල පිරිවැය ද සලකා බලා පුළුල් පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක් තුළින් මෙරටට සුදුසු බලශක්ති සංයුතිය තෝරාගත යුතුය. මෙයට සමගාමීව, අයවැය මත ඇති වන පීඩනය අවම කිරීම සහ අලාභ ලබන රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්ට ලබාදෙන අධික ණය හේතුවෙන් රාජ්‍ය

3.1 සංඛ්‍යා සටහන

යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % ලෙස
2012	343.8	3.9	71.2	0.8	415.0	4.8
2013	369.4	3.9	77.6	0.8	447.0	4.7
2014	330.1	3.2	112.3	1.1	442.5	4.3
2015	429.0	3.8	124.4	1.1	553.4	4.9
2016 (අ)	424.0	3.6	117.3	1.0	541.3	4.6

(අ) තාවකාලික මූලයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

බැංකුවල ශේෂ පත්‍රයෙහි ඇතිවන පිරිහීම අවම කිරීම සඳහා රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍ය ශක්‍යතාවය ශක්තිමත් කිරීමට සාධාරණ සහ පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල නියම කිරීමේ ක්‍රමවේද අත්‍යවශ්‍ය වේ. ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.ධ.නී.සං.) උපායමාර්ගික වශයෙන් වැදගත් රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායක් වන බැවින්, එහි මූල්‍ය අලාභ අවසානයේ දී මෙරට බදු ගෙවන්නන් හට දැරීමට සිදු වේ. වර්තමාන වෙළඳපොළ ප්‍රවණතා මගින් ලං.ධ.නී.සං.හි මූල්‍ය තත්ත්වය නුදුරු අනාගතයේ දී දුර්වල වීමට අවකාශයක් ඇති බව පෙනීයනු ලබයි. එබැවින්, ලං.ධ.නී.සං.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවලට වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් මිල නියම කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වා දීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමත්, ලං.ධ.නී.සං. වෙත අය විය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදය ශක්තිමත් කිරීමත් වැදගත් වේ. යහපත් මුදල් ප්‍රවාහ තත්ත්වයක් සහතික කිරීමට සහ ලං.ධ.නී.සං. රාජ්‍ය බැංකුවලින් ලබාගන්නා ණය මත යැපීම අඩු කිරීමට මෙම ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය වේ. තවද, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය වැනි දැවැන්ත අලාභ ලබන රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයක් පවත්වා ගෙන යෑම රජයේ අයවැය මත විශාල පීඩනයක් ඇති කරයි. එබැවින්, ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සහ ණය ස්ථායීකරණ අවශ්‍යතාවයට විසඳුම් සෙවීමටත්, එමගින් රජයේ මූල්‍ය කටයුතු මත ඇති පීඩනය ඉවත් කිරීමටත්, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය සඳහා උපායමාර්ගික හවුල්කරුවකු එක්කර ගැනීමට ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග සාර්ථක කරගත යුතුය. දුම්රිය, සිවිල් ගුවන් සේවා සහ තැපැල් සේවා ආදී ක්ෂේත්‍රයන්හි ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා ඉල්ලුම පදනම් කරගත් ඵලදායීතා ඉහළ නැංවීමේ වැඩසටහන් අවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව, ප්‍රධාන රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි උපායමාර්ගික ව්‍යාපාරික සැලසුම්වල ඉලක්ක ලඟාකර ගැනීමේ ප්‍රගතිය පිළිබඳව රජය සහ අනෙකුත් නියාමන බලධාරීන් විසින් අධීක්ෂණය කළ යුතුය. 2017 මාර්තු මාසයේ දී ප්‍රධාන රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන් පහක් සඳහා ‘ආයතනික අභිප්‍රාය පිළිබඳ ප්‍රකාශන’ (Statement of Corporate Intent) හඳුන්වා දීමට අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් ගනු ලැබූ තීරණය, මෙම රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි දිගු කාලීන මූල්‍ය ශක්‍යතාව සහ ඒවායේ වගවීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ගත් ප්‍රශංසනීය පියවරකි. ජාතික ආර්ථික උපායමාර්ගය සමඟ පැහැදිලි ලෙස සම්බන්ධ වී ඇති, මධ්‍ය හා දිගු කාලීන ඉලක්කවලින් සමන්විත උපායමාර්ගික ව්‍යාපාර සැලසුම් සකස් කිරීම සියලු රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයන් සඳහා වැදගත් වේ.

සමාජයේ මැදි ආදායම්ලාභී ජනතාවගේ ක්‍රයශක්තිය ඉහළ යෑමත් සමඟ පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයුම සඳහා පෞද්ගලික

අංශයේ සහභාගිත්වයේ ඇති වැදගත්කම ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගොස් ඇත. ක්‍රයශක්තිය ඉහළ යෑමත් සමඟ කාර්යක්ෂම හා ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුතු සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය වැනි සේවා ඉල්ලීමට පාරිභෝගිකයන් නැඹුරු වේ. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය වැනි සමාජීය පොදු භාණ්ඩවලින් සමාජයට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පෞද්ගලික ප්‍රතිලාභවලට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවතින බැවින්, ආර්ථිකයට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව පෞද්ගලික ආයෝජන අඩු වීමට ඉඩ ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මෙවැනි සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීමෙහිලා රජයේ ඉහළ මැදිහත් වීමක් දක්නට ලැබේ. අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවට මෙම පහසුකම් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් අවකාශ ඇති බව තහවුරු කරන අතරම, ඉහළ හා මැදි ආදායම්ලාභීන්ගෙන් පවතින ඉහළ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා රජය විසින් පෞද්ගලික අංශයට ඉඩ ප්‍රස්ථා සලසමින් මෙම සේවා සැපයුම ඉහළ නැංවිය යුතුය. එබැවින්, සමාජ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපාරික ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආයතනික සහාය වැනි අවශ්‍ය සෙසු සම්පත් පෞද්ගලික අංශයට සපයන අතර, රජය විසින් පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන සඳහා අදාළ වන තත්ත්ව ආරක්ෂණ මාර්ගෝපදේශ, නියාමන හා අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණ සහ නෛතික රාමු වැනි ආයතනික රාමු වැඩසටහන් ඇති කිරීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. පෞද්ගලික ආයතන විසින් සිය ලාභ ලැබීමේ අරමුණු හා සමාජීය වගකීම් තුලනාත්මකව පවත්වා ගෙන යෑමෙන් ආර්ථිකයට වැඩි දායකත්වයක් සපයන බව තහවුරු කිරීමට මෙය අවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය අරමුදල් කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායීව භාවිත කිරීමත්, පුද්ගල අපේක්ෂා හා වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සපුරාලන පරිදි සිය සේවා සැපයුමේ ගුණාත්මකභාවය අඛණ්ඩව ඉහළ නැංවීමත් තහවුරු කර ගැනීම පිණිස, රාජ්‍ය ආයතන සඳහා ද තත්ත්ව ආරක්ෂණ හා අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණ පැවතීම අවශ්‍ය වේ. මෙම පියවර වඩාත් ශක්තිමත් කරනු සඳහා ශ්‍රම වෙළඳපොළේ පවතින ඉල්ලුම හා සැපයුම අතර ඇති පරතරයට විසඳුම් සෙවීමට, විශේෂයෙන්ම සාමාන්‍ය හා උසස් අධ්‍යාපන අංශවලට බෙහෙවින් අවශ්‍ය වන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. පවතින අයවැය සංරෝධක සහ පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාප්තිය සැලකිල්ලට ගත්විට, වාර්ෂිකව තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා සුදුසුකම් ලබන සිසුන් අතරින් රජයට අවස්ථා සැලසිය හැකි වන්නේ ආසන්න වශයෙන් සියයට 19 කට පමණක් බැවින්, පෞද්ගලික අංශයෙන් උසස් අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන සිසුන්ට අවස්ථාව සලසා දීම සඳහා පෞද්ගලික අංශය විසින් උසස් අධ්‍යාපනය සැපයීම පිළිබඳව පැහැදිලි සහ ස්ථාවර ප්‍රතිපත්ති පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

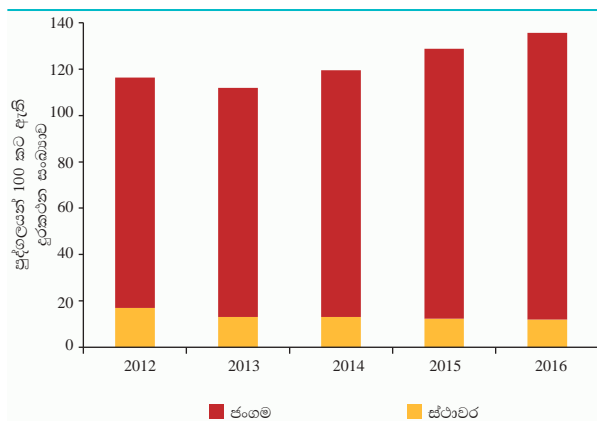

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරිත්වය

පහිටුගි හුවමාරු සේවා

වැඩි වූ දුරකථන සහ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා හේතුවෙන්, 2016 වසරේ දී විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධන ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පැවැතුණි. පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසර අවසාන වන විට ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 26.2 ක් දක්වා සියයට 7.6 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, 2015 වසරේ මිලියන 1.1 ක් වූ රැහැන් සහිත ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 1.2 ක් දක්වා සියයට 3.4 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, රැහැන් රහිත මුළු ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව අඛණ්ඩව පහළ ගිය අතර, 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ සම්බන්ධතා මිලියන 1.5 ට සාපේක්ෂව, සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 1.4 ක් දක්වා සියයට 6.0 කින් අඩු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2016 වසර අවසානය වන විට මුළු ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව ද සියයට 2.0 කින් අඩු විය. රැහැන් රහිත ස්ථාවර දුරකථන හිමියන් ජංගම දුරකථන භාවිතය සඳහා යොමු වීමත්, බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සබඳතා පහසුකම් ලබාගැනීමේ අරමුණින් ස්ථාවර රැහැන් සහිත දුරකථන සබඳතා කෙරෙහි යොමු වීමත් රැහැන් රහිත ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව අඩු වීමට මූලිකවම හේතු විය. මෙම ප්‍රවණතා හේතුවෙන්, සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය) සහ ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ඝනත්වය පිළිවෙලින් 12.0 සහ 123.7 ක් විය. අන්තර්ජාල සේවා සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී, 2016 වසර අවසන් වන විට අන්තර්ජාල ඝනත්වය 23.2 ක් දක්වා ඉහළ නංවමින් වසර තුළ දී මුළු අන්තර්ජාල

3.1 රූප සටහන
දුරකථන ඝනත්වය

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව 4,920,554 ක් දක්වා සියයට 20.3 කින් වර්ධනය විය. 2016 වසර තුළ දී සියයට 36.1 ක ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ස්ථාවර අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා වර්ධනය, සමස්ත අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා වර්ධනය කෙරෙහි බෙහෙවින් ඉවහල් විය. මේ අතර, 2016 වසර අවසාන වන විට ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව පෙර වසරේ වාර්තා වූ 3,408,408 ට සාපේක්ෂව 3,991,465 ක් දක්වා සියයට 17.1 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, විද්‍යුත් බැංකුකරණය, විද්‍යුත් ව්‍යාපාරකරණය, ජංගම දුරකථන පදනම් කරගත් බැංකුකරණය, විද්‍යුත් බස් ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ ජංගම වෙළඳපොළ විකුණුම් සේවා ආදී ආර්ථික කටයුතු සඳහා භාවිත වන තොරතුරු හා සන්නිවේදන සේවාවල සක්‍රීය භාවිතය ද මෑත වසරවල දී වර්ධනය වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය කෙරෙහි මෙන්ම ග්‍රාමීය-නාගරික ප්‍රදේශ අතර ඩිජිටල්කරණයේ පවතින විෂමතාව අඩු කිරීමෙහිලා ද විදුලි සංදේශ සේවාවල ඉහළ ව්‍යාප්තිය උපකාරී වී ඇත.

ඩිජිටල් පරිසර පද්ධති සහ ආර්ථික සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික අංශ ලෙස විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් යන අංශ රජය විසින් හඳුනා ගෙන ඇත. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතය ව්‍යාප්ත වීම මගින් විශේෂයෙන්ම, ස්වයං රැකියා හා කුඩා ව්‍යවසාය සවිබලගැන්වීම තුළින් සිදුවන සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනය හා රැකියා උත්පාදනය දිරි ගැන්වෙයි. විදුලි සංදේශ සේවා භාවිතයට ඇති අවස්ථා වැඩිදියුණු කිරීම මගින් ඩිජිටල් අලෙවිකරණ ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ එක් එක් පුද්ගලයාට වෙළඳපොළ වෙත ප්‍රවේශ වීමට හැකි වන අතර, එමගින් ගනුදෙනු පිරිවැය අඩු කරමින් ආදායම් හා ලාභ ඉහළ නංවනු ඇත. තවද, භූගෝලීය වශයෙන් පවතින දුරස්ථභාවය, ශාරීරික දුබලතා හෝ සංස්කෘතිකමය බාධක පැවතීම නිසා සාමාන්‍යයෙන් නිවෙස්වලින් බැහැරව සේවය කිරීමට නොහැකි පුද්ගලයන්ට ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් මගින් රැකියා අවස්ථා හිමිකර දීමට හැකියාව ඇත. විදුලි සංදේශ සේවාවල ප්‍රගතිය නිසා අධ්‍යාපනය සඳහා වන අවස්ථා වැඩිවීම හේතුවෙන් පුද්ගල ඵලදායිතාව තවදුරටත් වර්ධනය වේ. මේ අතර, සම්බන්ධතා ඝනත්වය ඉහළ යෑම සහ අවශ්‍ය උපාංග ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව ඉහළ යෑම නිසා කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්ට සහ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට සිය ව්‍යාපාර දියුණු කර ගැනීමට සහ මූල්‍ය ගනුදෙනු මනාව සිදු කිරීමට හැකි වන පරිදි මූල්‍ය සේවාවන් රැසක් සැපයෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ජංගම ගෙවීම් පද්ධතිවල තාක්ෂණික නවෝත්පාදනයන් සහ සමාන තරගකරුවන් අතර මූල්‍ය පහසුකම් හුවමාරු කරගැනීමේ ක්‍රමවේද (peer-to-peer lending platforms) මගින් ව්‍යාපාර පිරිවැය

3.2 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලි සංදේශ අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2015	2016 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2015	2016
1. ස්ථාවර දුරකථන සේවා ('000)	2,601	2,550	-4.0	-2.0
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,128	1,166	0.5	3.4
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,473	1,384	-7.2	-6.0
2. ජංගම දුරකථන ('000)	24,385	26,228	10.2	7.6
3. අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටි	5,809	5,301	-12.5	-8.7
අන්තර්ජාල ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	4,091	4,921	20.5	20.3
4. දුරකථන ඝනත්වය (ඇ)				
ස්ථාවර දුරකථන	128.7	135.7	7.7	5.4
ජංගම දුරකථන	116.3	123.7	9.2	6.4
5. අන්තර්ජාල ඝනත්වය (ඇ)	19.5	23.2	19.3	18.9

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද දත්ත.
 (ආ) ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද දත්ත.
 (ඇ) පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

අඩු කරන අතරම, මූල්‍ය සේවා සහ ණය ලබාගැනීම සඳහා අවස්ථා වර්ධනය කරයි. එබැවින්, ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා විදුලි සංදේශ සහ ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම්වල කාර්යභාරයෙහි වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන, විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව සමඟ එක්ව ප්‍රථම වරට 2016 වසරේ දී 'ශ්‍රී ලංකා බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සමුළුව' සංවිධානය කළේය. විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධානීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් පැවති මෙම සමුළුවේ දී ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන් විසින් ගෝලීය සහ දේශීය බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් පසුබිම හා විකාශය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මීට අමතරව, මෙරට විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රය හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක්ම 2017 අයවැය මගින් යෝජනා කරන ලදී. රට තුළ ඩිජිටල්කරණ ක්‍රියාවලිය ප්‍රාණවත් කිරීමේ අරමුණින් 2017 ජුනි මාසය අවසාන වන විට සියලු නාගරික කලාපවලට තුන්වන පරම්පරාවෙහි (3G) අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදිය හැකි පරිදි යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කළ යුතු බවට රජය විසින් සියලු ජංගම දුරකථන ක්‍රියාකරුවන්ට උපදෙස් ලබා දී ඇත. මෙලෙස, 2017 වසරේ මුල් මාස හය තුළ තුන්වන පරම්පරාවෙහි (3G) අන්තර්ජාල පහසුකම් ආවරණය ලබාදීමට අපොහොසත් වන ඕනෑම ජංගම දුරකථන ක්‍රියාකරුවෙකු, එක් දිස්ත්‍රික්කයක් සඳහා රුපියල් මිලියන 100 ක් බැගින් වූ දඩ මුදලකට යටත් වනු ඇත. තවද, 2018 වසරේ ජුනි මාසය අවසන් වන විට මෙරට සියලු නාගරික කලාප සඳහා හතරවන පරම්පරාවේ (4G) අන්තර්ජාල පහසුකම් ආවරණය ලබා දෙන ලෙස ජංගම දුරකථන සේවා සපයන්නන්ගෙන් ඉල්ලීමක් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව පාරිභෝගික ආරක්ෂාව තහවුරු කරන අතරම, බලපත්‍රලාභී විදුලි සංදේශ සේවා සපයන්නන් අතර ගුණාත්මකභාවය පාදක කරගත් සාධාරණ තරගකාරීත්වය දිරිගැන්වීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. මහජන අදහස් විමසීමකින් අනතුරුව ස්ථාවර හා ජංගම දුරකථන හඬ සේවා සඳහා 'සේවාවේ ගුණාත්මක බව' (QoS) පිළිබඳ පරාමිති මාලාවක් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. විදුලි සංදේශ සේවා සපයන්නන් මෙම සේවාවේ ගුණාත්මක බව පිළිබඳ පරාමිතීන් භාවිතය පිළිබඳව මාසික වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් සේවාවේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳව දක්වා ඇති ඉලක්ක සපුරා ගැනීම වළක්වන, සිය පාලනයෙන් තොර, යම් බාධාවක් පැවතියේ නම්, ඒ පිළිබඳව ද මෙම වාර්තාවේ සඳහන් කළ යුතුය. තවද, සේවා සපයන්නන් විසින් මාසිකව ඉදිරිපත් කරන පරාමිති අගයයන්වල සත්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා මෘදුකාංග හා දෘඩාංගවලින් සැදුම්ලත් ජාලය අනුරූපණය කළින් ජාලගත විගණනයක් ද්විමාසිකව පැවැත්වීමට ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව සැලසුම් කර ඇත. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්ජාල ඝනත්වය වර්ධනය වීමත් සමඟ අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවල වේගය, අන්තර්ජාලය භාවිත කරන්නන්ගේ අවධානය යොමුවන ප්‍රධානතම සාධකය බවට පත්ව ඇත. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව අන්තර්ජාල භාවිතා කරන්නන් හට, සම්බන්ධතාවල වේගය මැනීම සඳහා 'අන්තර්ජාල වේග මානකය' ක් (Internet Speed Test Tool) ස්ථාපනය කර ඇත. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්ජාල භාවිතා කරන්නන් විසින් වැඩි වශයෙන් භාවිත කරන තොරතුරු කොටස් සිංගප්පූරුව, යුරෝපය හා එක්සත් ජනපදය යන දත්ත මධ්‍යස්ථානවල පවතින බැවින්, එම දත්ත මධ්‍යස්ථානවල 'පරීක්ෂණාන්ත සේවාදායක' (test end servers) තුනක් පිහිටුවීමට ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව තීරණය කර ඇත. මෙයට අමතරව, සමාන තත්ත්වයන් යටතේ විදුලි සංදේශ සේවා සපයන්නන් විසින් ලබාදෙන අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා වේගය මැනීම සඳහා 'ශුද්ධ වේගය' (Net Speed) ගණනය කිරීමේ මෙවලමක් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් ස්ථාපනය කරන ලද අතර, එම පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල මහජනතාවගේ දැනගැනීම සඳහා ප්‍රකාශයට පත්කරනු ඇත. තවද, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ උපදෙස් ඇතිව ශ්‍රී ලංකාව සඳහා 'ජාතික බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් ප්‍රතිපත්තිය' ක් සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ද ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම වැඩසටහනේ අරමුණ වන්නේ, රට

තුළ බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා ව්‍යාප්තිය හා භාවිතය ප්‍රවේග කිරීම සහ ඒ සඳහා පහසුකම් සැලසීම සඳහා අවශ්‍ය උසස් මට්ටමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමයි. 2017 වසර අවසානය වන විට සකස් කර අවසන් කිරීමට නියමිත මෙම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය, ආරම්භයේ දී අවුරුදු පහක කාලයක් සඳහා සකස් කෙරෙයි. ජාතික බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් ප්‍රතිපත්තිය, ඕනෑම විටක දැරිය හැකි මිලකට බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා ලබා ගැනීමේ හැකියාව හා එහි භාවිතය වර්ධනය කිරීමට සහාය වනු ඇතැයි ද, එමගින් අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, කෘෂිකර්මය හා ඉහළ විනිවිදභාවයකින් යුතු අනෙකුත් පොදු සේවා සඳහා වන අවස්ථා ඉහළ නංවන අතරම, විවිධ රාජ්‍ය හා වාණිජ ආයතන මගින් සපයන සේවා සඳහා පිරිවැය අවම වන ආකාරයේ ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා උපකාරී වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරෙයි. ගුවන් විදුලි මධ්‍යස්ථාන 50 ක් සහ ඩිජිටල් විඩියෝ විකාශන නාලිකා 50 ක් සඳහා සංඥා සම්ප්‍රේෂණ පහසුකම් ද සලසන අතරම, විවිධ වාණිජ හා විනෝදාස්වාද පහසුකම් ලබාදීමේ අරමුණින් දියත් කෙරෙන ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ ව්‍යාපෘතියක් වන, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 104.3 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයක් සහිත, කොළඹ නෙළුම් කුළුණ 2017 වසරේ දෙවන භාගයේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි.

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (ICTA) රටේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා ලබාගැනීමේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව ක්‍රියා කළේය. ආරක්ෂිත ඉලෙක්ට්‍රොනික ක්‍රමවේදයක් හරහා මහජනතාවට දුරස්ථ සේවා සපයමින් වසර තුළ දී ලංකා රාජ්‍ය ජාලය සමග සම්බන්ධ වූ රාජ්‍ය ආයතන සංඛ්‍යාව 860 ක් දක්වා වර්ධනය විය. රථවාහන ලියාපදිංචිය අධීක්ෂණය කිරීම, රියදුරු බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා රටෙහි පිහිටීම මත පදනම්ව ශ්‍රී ලංකාවේ උරුමය පිළිබඳව තොරතුරු ලබා දීම වැනි රාජ්‍ය විද්‍යුත් සේවා කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය සේවයේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ සෑම මට්ටමකම සේවකයන්ගේ හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් නිපුණතා සංවර්ධනය කෙරෙහි ද තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයෙහි අවධානය යොමු විය.

රටේ විදුලි සංදේශ සේවා ව්‍යාප්තිය ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සිය සේවා අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. 2016 වසර අවසානය වන විට තැපැල් සේවාව ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 652 ක්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,410 ක්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 524 ක්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 101 ක් සහ

වතු නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල හතරකින් සමන්විත විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සිය මූල්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් සිය සේවා විවිධාංගීකරණය කිරීමට කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී රක්ෂණ වාරික සහ රක්ෂණ සහතික තැපැල් කාර්යාල ජාලය තුළින් බෙදාහැරීම ඇතුළු නව නියෝජිත සේවා කිහිපයක් හඳුන්වා දීමට පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, 2016 වසර තුළ දී තැපැල් ගාස්තු නොවෙනස්ව පවත්වා ගෙන යෑමට රජය තීරණය කළේය. 2016 වසරේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් අලාභය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 5.0 ට සාපේක්ෂව, 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 5.7 ක් දක්වා සියයට 13.1 කින් වර්ධනය විය. මෙය, පෙර වසරට සාපේක්ෂව, 2016 වසරේ දී මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 6.6 ක් දක්වා සියයට 2.0 කින් අඩු වීමේ සහ මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 12.3 ක් දක්වා සියයට 4.5 කින් වැඩි වීමෙහි ශුද්ධ ප්‍රතිඵලය විය. තැපැල් සේවාවේ මෙහෙයුම් ව්‍යුහය බොහෝ දුරට නොවෙනස්ව පැවතීමට අමතරව, විකල්ප සන්නිවේදන ක්‍රම බහුල වීම සහ පිරිවැය ඵලදායී මිල යාන්ත්‍රණයක් නොමැති වීම තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ අලාභ ඉහළ යෑමට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ලබා ඇති ඉහළ අලාභ සැලකිල්ලට ගනිමින්, දියුණු තාක්ෂණික ක්‍රමවේද උපයෝගී කරගනිමින් සිය සේවා විවිධාංගීකරණය හා පුළුල් කිරීම මගින් සිය ආදායම ඉහළ නැංවීමටත්, රජයේ අයවැය මත ඇති පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා වියදම් සීමා කිරීමටත්, තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නව වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව ඇත.

බනිජ තෙල්

2016 වසර ආරම්භයේ සිට ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇතිව හැකි වුව ද, 2015 වසරේ පළමු භාගය තුළ ජාත්‍යන්තර බොර තෙල් මිල ගණන් 2016 වසරේ දී පැවති මිල ගණන්වලට වඩා ඉහළ අගයක පැවති බැවින් 2016 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බ්‍රෙන්ට් වර්ගයේ බොර තෙල්වල වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල පෙර වසරට වඩා අඩු අගයක පැවතිණි. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බ්‍රෙන්ට් බොර තෙල් බැරලයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල 2015 වසරේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් 53.75 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 45.03 ක් දක්වා සියයට 16.2 කින් අඩු විය. ඉරානය මත පනවා තිබූ සම්බාධක ඉවත් කිරීමත් සමඟ බනිජ තෙල් අපනයන ඉහළ යනු ඇතැයි වූ අපේක්ෂාව හේතුවෙන් ගෝලීය වශයෙන් බනිජ තෙල් අධි සැපයුම් තත්ත්වයක් ඇති විය හැකි බවට වූ අවිනිශ්චිතතාව මධ්‍යයේ බොර තෙල් මිල

2016 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී වසර 12 ක් තුළ පැවති වාර්තාගත අවම අගයක් දක්වා පහත වැටුණි. ඒ අනුව, 2016 ජනවාරි මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බ්‍රෙන්ට් බොර තෙල් බැරලයක මාසික සාමාන්‍ය මිල එ.ජ. ඩොලර් 32.23 ක් දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, ඛනිජ තෙල් අපනයන රටවල සංවිධානය (ඔපෙක්) සහ ඛනිජ තෙල් නිපදවන ඔපෙක් නොවන රටවල් බොර තෙල් නිෂ්පාදනය සීමා කරනු ඇතැයි පැවති වෙළඳපොළ අනුමාන කිරීම් හේතුවෙන් 2016 පෙබරවාරි මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් 33.63 ක් වූ බ්‍රෙන්ට් බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2016 ජුනි මාසය වන විට එ.ජ. ඩොලර් 49.82 ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුව ද, එක්සත් රාජධානිය යුරෝපා සංගමයෙන් ඉවත් වීමට ගන්නා ලද තීරණය සමඟ මතු වූ අවිනිශ්චිතතාවය හේතුවෙන් 2016 ජුනි මාසය අවසානයේ දී, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් තාවකාලිකව පහත වැටුණි. අතිරික්ත සැපයුම, ඩොලරයේ අගය ඉහළ යෑම සහ ඛනිජ තෙල් නිපදවන රටවල් මගින් බොර තෙල් නිෂ්පාදනය සීමා කරනු ඇතැයි පැවති වෙළඳපොළ අපේක්ෂා හේතුවෙන් වසරේ දෙවන භාගයේ දී බ්‍රෙන්ට් බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ. ඩොලර් 48.95 ආසන්නයේ විචලනය වෙමින් පැවතුණි. 2016 දෙසැම්බර් මාසයේ දී, ඔපෙක් සංවිධානය 2017 ජනවාරි මාසයේ සිට සය මසක් ගතවන තුරු ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය දිනකට බොර තෙල් බැරල් මිලියන 32.5 ක් දක්වා, ආසන්න වශයෙන් දිනකට බැරල් මිලියන 1.2 කින්, කපා හැරීමට තීරණය කරන ලද අතර, ඔපෙක් සංවිධානයට අයත් නොවන රටක් වන රුසියාව ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය දිනකට බොර තෙල් බැරල් මිලියන 0.3 කින් කපාහැරීමට එකඟ විය. මෙම

ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන සීමා කිරීම වෙළඳපොළ අධි සැපයුම් තත්ත්වය නිමා කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවනු ඇති බවට සැකයක් පැවතිය ද, ඔපෙක් නොවන ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය කරන අනෙකුත් රටවල් ද සිය නිපැයුම් දිනකට බැරල් මිලියන 0.3 කින් අඩු කිරීමට ගත් තීරණයත් සමඟ 2016 දෙසැම්බර් මාසයේ දී බ්‍රෙන්ට් බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ. ඩොලර් 54.74 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙය, 2001 වසරෙන් පසුව ඔපෙක් සහ ඔපෙක් නොවන රටවල සම්බන්ධීකරණයක් ඔස්සේ සාමුහිකව ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය සීමා කිරීම සිදු වූ පළමු අවස්ථාව වෙයි.

ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ බොර තෙල් මිලෙහි සාමාන්‍ය අගය බොහෝ දුරට ලෝක ඛනිජ තෙල් වෙළඳපොළ ප්‍රවණතාවයන්ට අනුව විචලනය විය. එබැවින්, ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කළ බොර තෙල් බැරලයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 54.80 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 46.30 ක් දක්වා සියයට 15.5 කින් පහළ ගියේය. එසේම, ආනයනය කරන ලද සියලුම පිරිපහදු කළ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතයන්හි මෙට්‍රික් ටොන් එකක් සඳහා සාමාන්‍ය මිල 2015 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 542.61 ක් වූ අතර, එය 2016 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 434.62 ක් දක්වා සියයට 19.9 කින් අඩු විය.

ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය මිල ගණන් 2015 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම හේතුවෙන් ආනයන පිරිවැය අඩු මට්ටමක පැවතිය ද, 2016 වසරේ දී ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් නොවෙනස්ව පැවතිණි. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් අඩු මට්ටමක පැවතීමේ වාසිය පාරිභෝගිකයන් වෙත හිමිකර දීම සඳහා 2017 ජනවාරි මස 09 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි භූමිතෙල් ලීටරයක සිල්ලර මිල රුපියල් 44 ක් දක්වා රුපියල් 5 කින් අඩු කරන ලදී.

ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රවාහන සේවා සඳහා පැවති ඉහළ ඉල්ලුම සහ 2016 වසරේ අගභාගයේ දී පැවති අයහපත් කාලගුණික රටා නිසා තාප විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑම හේතු කොට ගෙන වසර තුළ දී විදුලිබල උත්පාදන සහ ප්‍රවාහන යන අංශවලින් ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා පැවති ඉල්ලුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා අලෙවි කළ ඛනිජ තෙල් ප්‍රමාණය 2016 වසරේ දී පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 103.9 කින් වර්ධනය විය. 2016 වසරේ දී ප්‍රවාහන සහ ගුවන් සේවා අංශවලට අලෙවි කළ ඛනිජ තෙල් ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 8.7 කින් සහ සියයට 11.3 කින් වර්ධනය විය. පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී, 2016 වසරේ දී දේශීය ඩීසල් අලෙවිය සියයට 19.9 කින් වැඩි විය. තවද, ප්‍රවාහන අංශයෙන්

3.2 රස සටහන

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) සාමාන්‍ය මිල හා ලං.බ.නී.සං. විසින් ආනයනය කරන ලද බොර තෙල් මිල

මූලාශ්‍රය: රොබට්ස් සේවය
ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව

ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවලට ඇති වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් 2016 වසරේ දී දේශීය පෙට්‍රල් නිෂ්පාදිත අලෙවිය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 16.0 කින් වර්ධනය විය. විදුලිබල උත්පාදනයේ දී තාප විදුලිබලය මත දැඩි ලෙස රැඳී සිටීමට සිදුවීම හේතුවෙන් 2015 වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී දැවී තෙල් අලෙවිය ද සියයට 29.8 කින් ඉහළ ගියේය. භූමිතෙල්වලට පැවති ඉල්ලුම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී 2016 වසර තුළ භූමිතෙල් අලෙවිය සියයට 5.6 කින් වර්ධනය විය.

2015 වසරේ දී වාර්තා කළ මෙහෙයුම් අලාභය හා සැසඳීමේ දී 2016 වසර තුළ සැලකිය යුතු මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කරමින් ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩිදියුණු විය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, පෙර වසරේ දී ලං.බ.නී.සං. බදු වලට පෙර රුපියල් බිලියන 19.9 ක අලාභ යක් වාර්තා කළ අතර, 2016 වසරේ දී බදු වලට පෙර රුපියල් බිලියන 69.6 ක ලාභයක් වාර්තා කළේය. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොර තෙල් මිල සාමාන්‍යයෙන් පහළ අගයක පැවතීම ලං.බ.නී.සං. සැලකිය යුතු ලාභයක් ලැබීමට ප්‍රධාන ලෙස හේතු විය. එසේම, ලං.බ.නී.සං. බැංකු පද්ධතිය වෙත ඇති දළ වගකීම් ප්‍රමාණය 2016 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 264.5 සිට රුපියල් බිලියන 192.6 ක් දක්වා සියයට 27.2 කින් අඩු විය. මේ අතර, රාජ්‍ය බැංකු තුළ ලං.බ.නී.සං.ට අයත් රුපියල් තැන්පතු ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 19.9 සිට 2016 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 32.8 ක් දක්වා සියයට 65.0 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවත්, රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලං.බ.නී.සං.ට අයවිය යුතු හිඟ මුදල 2015 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 15.4 ට සාපේක්ෂව 2016 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 31.1 ක් දක්වා සියයට 101.8 කින් ඉහළ ගියේය. ලං.බ.නී.සං.ට අයවිය යුතු මුළු හිඟ මුදලින් සියයට 64.3 ක් අදාළ වනුයේ විදුලිබල උත්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ රාජ්‍ය ආයතනවලටයි.

ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය අලාභ රජයේ අයවැය මත අහිතකර බලපෑමක් ඇති කිරීම සහ ලං.බ.නී.සං. මගින් ලබාගන්නා ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම රජයේ බැංකුවල ශේෂ පත්‍ර දුර්වල වීමට හේතුවන බැවින් ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව සහතික කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. ලොව ප්‍රධාන පෙළේ ධනිජ තෙල් නිපදවන රටවල් මගින් සිය නිෂ්පාදන සීමා කිරීම නිසා ධනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පැවතීම සහ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං.හි ධනිජ තෙල් ආනයන පිරිවැය ද ඉහළ යනු ඇත. එබැවින්, දැනට පවත්නා වෙළඳපොළ ප්‍රවණතා මගින් ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය තත්ත්වය නුදුරු අනාගතයේ දී

3.3 සංඛ්‍යා සටහන
ධනිජ තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	2015 (අ)	2016 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2015	2016
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොර තෙල්	1,763	1,685	-3.4	-4.4
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	3,321	3,885	-1.9	17.0
ගල්අඟුරු	1,883	2,407	17.1	27.8
එල්.පී. ගෑස්	277	345	39.9	24.3
දේශීය එල්.පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	10	9	-65.5	-8.4
ආනයන වටිනාකම (මි.ර.ගැ.)				
බොර තෙල් (රු.මිලියන)	100,578	86,969	-46.4	-13.5
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	739	596	-48.6	-19.4
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු.මිලියන)	244,148	246,233	-37.7	0.9
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,802	1,688	-39.9	-6.3
ගල්අඟුරු (රු.මිලියන)	21,613	28,692	4.2	32.8
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	159	197	-0.2	23.9
එල්.පී. ගෑස් (රු.මිලියන)	22,326	24,208	-13.7	8.4
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	164	166	-17.1	1.2
බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ර.ගැ.) (රු./බැරල්)	7,459	6,757	-45.3	-9.4
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	54.80	46.30	-47.6	-15.5
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	908	807	128.1	-11.1
අපනයන වටිනාකම (රු.මිලියන)	50,461	41,794	14.3	-17.2
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	374	287	10.6	-23.3
දේශීය අලෙවිය - පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (මෙ.ටො. '000)				
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) (අැ)	911	1,036	18.7	13.7
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	100	137	45.5	36.5
සුදු ඩීසල්	1,779	2,125	-8.6	19.4
සුපිරි ඩීසල් (අැ)	74	97	21.2	31.3
භූමිතෙල්	130	137	6.5	5.6
දැවීතෙල්	630	817	-31.2	29.8
ගුවන්යානා ඉන්ධන	382	425	-2.3	11.3
නැප්තා	99	120	5.7	21.1
දේශීය අලෙවිය - එල්.පී. ගෑස් (මෙ.ටො. '000)	293	356	26.5	21.4
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92)	117.00	117.00	-22.0	0.0
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	128.00	128.00	-19.0	0.0
සුදු ඩීසල්	95.00	95.00	-14.4	0.0
සුපිරි ඩීසල්	110.00	110.00	-17.3	0.0
භූමිතෙල්	49.00	49.00	-39.5	0.0
දැවීතෙල්				
තත්පර 800	82.20	82.20	-10.8	0.0
තත්පර 1,500	80.00	80.00	-11.1	0.0
තත්පර 3,500	80.00	80.00	-11.1	0.0
එල්.පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලිට්‍රෝ ගෑස්	107.68	105.68	-29.0	-1.9
ලාආස් ගෑස්	107.68	105.68	-29.0	-1.9
ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොර තෙල් මිල (එ.ජ.ඩො./බැරල්)				
බ්‍රෙන්ට්	53.75	45.03	-46.1	-16.2
බබි.ඒ.ඒ.සී.	48.91	43.38	-47.5	-11.3
ලෝක ධනිජ තෙල් සැපයුම (දිනකට බැරල් මිලියන)				
	96.6	97.0	3.1	0.4
ලෝක ධනිජ තෙල් ඉල්ලුම (දිනකට බැරල් මිලියන)				
	95.0	96.6	2.1	1.7
(අ) සංශෝධන	මූලාශ්‍රයන්: ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව			
(ආ) නාවකාලික	ලංකා අයි.මී.සී. සමාගම			
(ඇ) XtraPremium Euro 3 ඇතුළත්ව	ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම			
(ඈ) XtraMile ඩීසල් ඇතුළත්ව	ලිට්‍රෝ ගෑස් ලංකා සමාගම			
	ලාආස් ගෑස් සමාගම			
	ශ්‍රී ලංකා රේගුව			
	රොයිටර් සේවය			
	ජාත්‍යන්තර බලශක්ති ආයතනය			

දුර්වල වීමට වැඩි අවකාශයක් ඇති බව පෙන්නුම් කෙරෙයි. ලං.බ.නී.සං. රාජ්‍ය වාණිජ ව්‍යවසායයක් වන බැවින්, එම ආයතනයේ මූල්‍ය අලාභ අවසානයේ දී මෙරට බදු ගෙවන්නන් හට දැරීමට සිදු වේ. එබැවින්, ලං.බ.නී.සං.හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ධනික තෙල් නිෂ්පාදිතවලට වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් මිල නියම කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වා දීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමත්, ලං.බ.නී.සං.ට අයවිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදය ශක්තිමත් කිරීමත් වැදගත් වේ. මෙම ක්‍රියාමාර්ග තුළින්, යහපත් මුදල් ප්‍රවාහ තත්ත්වයක් සහතික කරනු ඇති අතර ලං.බ.නී.සං. රාජ්‍ය බැංකුවලින් ලබා ගන්නා ණය මත රැඳී සිටීම ද අඩු කෙරෙනු ඇත.

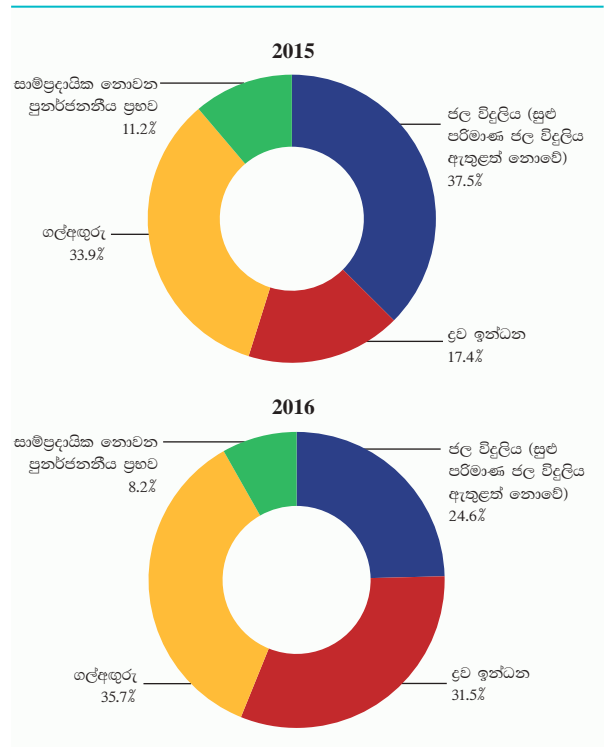
බනිත තෙල් සහ ස්වභාවික වායු ගවේෂණ සහ ප්‍රවර්ධන කටයුතු කඩිනම් කිරීමට 2015 සහ 2016 වසරවල දී අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් වැදගත් තීරණ කිහිපයක් ගන්නා ලදී. එමී2 කොටස සම්බන්ධයෙන් අලෙවිකරණ උපායමාර්ග, ලංසු ලේඛන සහ සුදුසු කොටස්කරුවෙකු තෝරා ගැනීමේ දී ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සැලකිය යුතු නිර්ණායක සකස් කර ගැනීම සඳහා, ශ්‍රී ලංකා රජය ඇමරිකාවේ IHS Energy ආයතනය සමඟ 2016 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ගිවිසුමකට එළැඹිණි. ස්වභාවික වායු ගවේෂණ හා ප්‍රවර්ධන කටයුතු තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා 2017 වසරේ හතරවන කාර්තුව වන විට සුදුසු බනිත තෙල් සහ ස්වභාවික වායු ගවේෂණ ආයතනයකට එමී2 කෙටස පවරා දීමට අපේක්ෂිතය. තවද, අවසානයේ දී ස්වභාවික වායු නිෂ්පාදනයට වාණිජ වශයෙන් ඇති ශක්‍යතාව මැන බැලීමේ අරමුණින් භූ විද්‍යාත්මක, භූ භෞතික හා තාක්ෂණික සමීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ ඒවායින් ලැබෙන දත්ත විශ්ලේෂණය හා අර්ථ නිරූපණය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර වෙරළට ඔබ්බෙන් පිහිටි ගැඹුරු මුහුදු ප්‍රදේශ දෙකක (ජේ.එස්. 5 සහ ජේ.එස්. 6) හයිඩ්‍රොකාබන පැවතීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කිරීමට 2016 පෙබරවාරි මාසයේ දී රජය විසින් ප්‍රංශයේ ප්‍රධාන පෙලේ බහුජාතික සමාගමක් වන Total සමඟ ගිවිසුමකට එළැඹිණි. මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ ද්වීමාණ සයිස්මික් (Seismic) දත්ත නැවත සකස් කිරීම, ප්‍රචාරණය හා අලෙවි කිරීම සඳහා ධනික තෙල් හා ස්වභාවික වායු පිළිබඳ සේවා සපයන ප්‍රධාන පෙලේ ආයතනයක් වන WesternGeco Seismic Holding සමාගම සමඟ ශ්‍රී ලංකා රජය තවත් ගිවිසුමකට එළැඹිණි. මෙම අගය එකතු කරන ලද, නැවත සකස් කළ දත්ත මගින් එම දත්තවල අර්ථ නිරූපණය සහ ද්‍රෝණියේ ආකෘතිය විශ්ලේෂණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට ඇති හැකියාව ඉහළ නැංවෙනු ඇත.

විදුලිබලය

2016 වසරේ මුළු විදුලිබල උත්පාදනය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ ගි.වො.පැ. 13,090 ට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 14,149 ක් දක්වා සියයට 8.1 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 මැයි මාසයේ දී ලද ඉහළ වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් වසරේ දෙවන කාර්තුවේ දී ජල විදුලිබල උත්පාදනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගිය ද, පළමු කාර්තුවේ හා වසරේ අවසන් කාලයේ පැවති නියං තත්ත්ව හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී ජල විදුලිබල උත්පාදනය වාර්ෂික විදුලිබල උත්පාදනයට දැක්වූ දායකත්වය අඩු විය. ඒ අනුව, 2016 වසරේ දී සුළු පරිමාණ ජල විදුලිය හැර ජල විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 3,481 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 29.0 කින් පහළ ගිය අතර, ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 4,461 ක් දක්වා සියයට 96.1 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, නොරොච්චෝලේ ගල්අගුරු බලාගාරයේ සිදු වූ බිඳවැටීම් මධ්‍යයේ වුව ද, 2016 වසරේ මුළු ගල්අගුරු විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 5,047 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 13.6 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 වසරේ දී සුළු පරිමාණ විදුලිබල උත්පාදනය ද ඇතුළත්ව, සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව හරහා විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 1,160 ක් දක්වා 2015 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 20.9 කින් අඩු විය.

3.3 රජ සටහන විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය

මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

ඒ අනුව, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට ජල විදුලිය, ද්‍රව ඉන්ධන, ගල්අඟුරු හා සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනයෙන් ලද දායකත්වය පිළිවෙළින් සියයට 25 ක්, සියයට 32 ක්, සියයට 36 ක් හා සියයට 8 ක් විය. මේ අතර, ලං.වි.ම.ට අයත් විදුලි බලාගාර මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට දැක්වූ දායකත්වය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 79.4 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 76.5 ක් දක්වා පහළ ගියේය. පෙර වසරවල දී මෙන්ම, 2016 වසරේ දී ද මුළු විදුලිබල උත්පාදන අවශ්‍යතාවයේ ඉතිරි කොටස ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිල දී ගන්නා ලදී. මේ අතර, විදුලි සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් සම්ප්‍රේෂණ හානිය අඩු කිරීමට ගත් පියවර හේතුවෙන්, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට සාපේක්ෂව සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 10.0 හා සසඳන කල 2016 වසරේ දී සියයට 9.6 ක් දක්වා අඩු විය.

2016 වසරේ මුළු විදුලිබල අලෙවිය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ ගි.වො.පැ. 11,786 ට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 12,785 ක් දක්වා සියයට 8.5 කින් ඉහළ ගියේය. 2014 වසරට සාපේක්ෂව දැනට පවතින විදුලි ගාස්තු අඩු මට්ටමක පැවතීම පසුගිය වසරවල දී පැවති විදුලිබල අලෙවියේ ඉහළ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත. මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන් සියයට 32.6 ක් පරිභෝජනය කළ 'කර්මාන්ත' අංශයේ විදුලිබල අලෙවිය 2015 වසරේ දී වූ සියයට 3.2 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 6.9 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 වසරේ දී 'හෝටල්' සහ 'පොදු කාර්ය' අංශ විසින් මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් පිළිවෙළින් සියයට 2.4 ක් හා සියයට 24.2 ක් පරිභෝජනය කළේය. මේ අතර, 2016 වසරේ දී 'හෝටල්' හා 'පොදු කාර්ය' අංශ සඳහා විදුලිබල අලෙවිය පෙර වසරට සාපේක්ෂව පිළිවෙළින් සියයට 18.0 ක හා සියයට 11.1 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2016 වසරේ දී මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන් සියයට 37.8 ක් පරිභෝජනය කළ 'ගෘහස්ත' අංශය සඳහා විදුලිබල අලෙවිය සියයට 8.3 කින් ඉහළ ගියේය.

රටේ බොහෝ ප්‍රදේශවල පැවති නියං තත්ත්ව නිසා වසරේ දෙවන භාගයේ දී ජල විදුලිබල උත්පාදනය අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොටගෙන 2016 වසරේ දී ලං.වි.ම. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය පිරිහීමට ලක් විය. නොරොච්චෝලේ ගල්අඟුරු බලාගාරයේ සිදු වූ බිඳවැටීම් ද 2016 වසරේ දී තාප විදුලිබල උත්පාදන අවශ්‍යතාව ඉහළ යෑම සඳහා යම් පමණකට දායක විය. 2016 වසරේ දී ජල විදුලි, ගල්අඟුරු හා ද්‍රව ඉන්ධන විදුලිබල ඒකකයක් උත්පාදනය සඳහා ලං.වි.ම. විසින් දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය පිළිවෙළින්

3.4 සංඛ්‍යා සටහන
විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	2015 (අ) 2016 (ආ)		වර්ධන අනුපාතය %	
	2015	2016	2015	2016
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	3,847	4,018	-2.2	4.4
ජල විදුලිබලය (ඇ)	1,377	1,384	0.0	0.5
ද්‍රව ඉන්ධන (ඇ)	1,115	1,215	-8.2	9.0
ගල්අඟුරු	900	900	0.0	0.0
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (ඉ)	455	519	3.3	14.1
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය)	13,090	14,149	5.9	8.1
ජල විදුලිබලය (ඇ)	4,904	3,481	35.0	-29.0
ද්‍රව ඉන්ධන (ඇ)	2,275	4,461	-47.1	96.1
ගල්අඟුරු	4,443	5,047	38.8	13.6
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (ඉ)	1,467	1,160	20.5	-20.9
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	11,786	12,785	6.5	8.5
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	3,943	4,272	10.0	8.3
කර්මාන්ත	3,608	3,864	3.1	7.1
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඊ)	2,681	2,987	6.4	11.4
විදි ආලෝක කිරීම	108	109	0.0	0.3
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,446	1,553	6.9	7.4
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,352	1,465	6.4	8.4
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	565	613	7.2	8.5
කර්මාන්ත	264	276	4.8	4.5
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඊ)	497	553	6.7	11.3
විදි ආලෝක කිරීම	26	23	0.0	-11.5
ලං.වි.ම. සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය (%)	10.0	9.6	-4.5	-4.0
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (උ)	6,170	6,500	4.1	5.3
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	5,444	5,732	4.0	5.3
කර්මාන්ත	60	62	3.4	2.9
පොදු සේවා හා හෝටල් (ඊ)	665	704	5.1	5.9

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
(ආ) තාවකාලික සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම
(ඇ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ඇතුළත් නොවේ.
(ඈ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිල දී ගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය.
(ඉ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබලය ඇතුළත්ව
(ඊ) රාජ්‍ය අංශය සඳහා සිදුකළ අලෙවිය ද ඇතුළත්ය.
(උ) සී. සී. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව වර්ෂය අවසානයේ දී

රුපියල් 2.38 ක්, රුපියල් 6.61 ක් සහ රුපියල් 24.38 ක් විය. තවද, ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින්ගෙන් විදුලි ඒකකයක් මිල දී ගැනීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 24.64 ක් විය. ඒ අනුව, විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් විකුණුම් අන්තයේ දී දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 18.08 ක් ද, විදුලි ඒකකයක් සඳහා අය කළ සමස්ත සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 16.18 ක් ද වූ අතර, ඒ අනුව, විකුණුම් අන්තයේ දී විදුලි ඒකකයක් සඳහා දැරීමට සිදු වූ අලාභය රුපියල් 1.90 ක් විය. ලං.වි.ම. විසින් ගෘහස්ථ, පොදු කාර්ය, රාජ්‍ය, කර්මාන්ත සහ හෝටල් අංශවලින් විදුලි ඒකකයක්

සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව පිළිවෙලින් රුපියල් 13.41 ක්, රුපියල් 23.94 ක්, රුපියල් 18.25 ක්, රුපියල් 14.62 ක් සහ රුපියල් 17.69 ක් විය. තාවකාලික මූල්‍ය දත්තවලට අනුව, 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 19.4 ක බදුවලට පෙර ලාභයක් වාර්තා කළ ලං.වි.ම., 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 13.2 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය. ජල විදුලිබල උත්පාදනය අඩු වීම නිසා දුර ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදන අවශ්‍යතාව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී දුර ඉන්ධන සඳහා ලං.වි.ම. විසින් දරන ලද පිරිවැය රුපියල් බිලියන 50.1 ක් දක්වා සියයට 116.6 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2016 වසර අවසානයේ දී ලං.වි.ම. වාණිජ බැංකු මගින් ලබාගත් කෙටිකාලීන ණය සහ ලං.බ.නී.සං. හා ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින් සඳහා ගෙවීමට ඇති අනෙකුත් කෙටිකාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 91.7 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 35.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු අංශයට හා රජයට ගෙවිය යුතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති දිගු කාලීන වගකීම් ප්‍රමාණය 2016 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 284.5 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 21.6 කින් පහළ ගියේය.

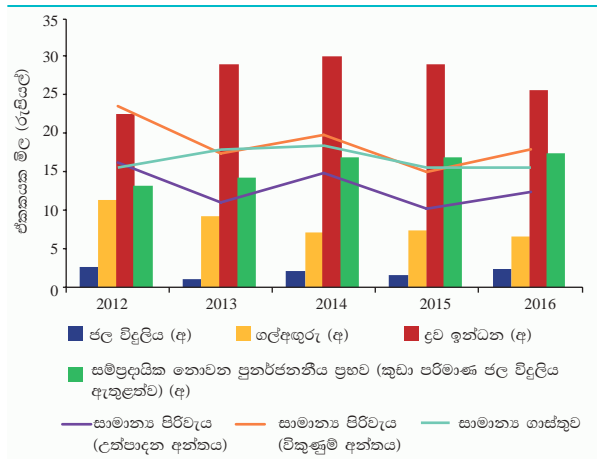
රට තුළ විදුලිබල ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම සඳහා 2016 වසරේ දී පියවර කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලදී. රටපුරා සියයට 100 ක විදුලිබල ප්‍රවේශයක් ලබා දීම සඳහා අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට සහනදායී ගාස්තු යටතේ විදුලිබලය සැපයීමේ අරමුණින් රජය විසින් 'රටම එළියයි - අඳුර දුරලයි' වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී. ලං.වි.ම. තාවකාලික දත්තවලට අනුව, 2015 වසර අවසානයේ දී සියයට 98.5 ක් වූ රටේ විදුලිබල ප්‍රවේශය, 2016 වසර අවසානය වන විට සියයට 99.3 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2016 වසර තුළ දී උමා මය ජල

විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතියේ හා බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ් ජල විදුලි ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, මෙම විදුලි බලාගාර පිළිවෙලින් 2018 වසර මැද භාගයේ දී සහ 2019 වසර මැද භාගයේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි. මෙයට අමතරව, ගිං ගඟ ජල විදුලි බලාගාරය (මෙ.වො. 20), මොරගහකන්ද ජල විදුලි බලාගාරයේ ඒකක තුනක් (එකතුව මෙ.වො. 25), මොරගොල්ල ජල විදුලි බලාගාරය (මෙ.වො. 30.5) සහ මන්නාරම සුළං විදුලි බලාගාරය (මෙ.වො. 100) යන ව්‍යාපෘති ඉදිකිරීමට අදාළ මූලික වැඩකටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. තවද, ප්‍රධාන තාප විදුලි බලාගාර විදුලිබල පද්ධතියට එක් කරන තෙක්, මැදිකාලීනව ඉහළ යන බලශක්ති ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා තාප විදුලි බලාගාර දෙකක් ස්ථාපිත කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ඒ අනුව, දකුණු පළාත තුළ මෙ.වො. 170 ක ධාරිතාවකින් යුතු දැව්තෙල් දහනයෙන් විදුලිය උත්පාදනය කරන බලාගාරයක් ඉදිකෙරෙන අතර, එය 2017 වසරේ දී විදුලිබල උත්පාදනය ආරම්භ කරනු ඇත. මෙයට අමතරව, කෙරවලපිටිය ප්‍රදේශයේ මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවකින් යුතු ස්වභාවික වායු සංයෝජිත චක්‍රීය විදුලි බලාගාරයක් ඉදිකිරීමට අපේක්ෂිත අතර, එහි සරල වක්‍රය හා සංයෝජිත වක්‍රය පිළිවෙලින් 2019 දී හා 2020 දී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඉදිකෙරෙමින් පවතින හා ඉදිකිරීමට නියමිත ප්‍රධාන විදුලි බලාගාර මගින් සමස්තයක් ලෙස වසර 2020 වන විට මෙ.වො. 757.5 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි. මෙයට අමතරව, 2016 වසර අවසාන වන විට මෙ.වො. 288 ක ධාරිතාවකින් යුතු සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ගිවිසුම් 105 ක් සඳහා ලං.වි.ම. අත්සන් තබා ඇත.

3.4 රජය සටහන

විදුලිබලය : සාමාන්‍ය පිරිවැය හා සාමාන්‍ය ගාස්තුව

(අ) උත්පාදන අන්තයේ සාමාන්‍ය පිරිවැය

මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, ලං.වි.ම. සහ ලංකා විදුලි (පෞද්.) සමාගම සමඟ එක්ව විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් 2016 වසරේ දී 'සූර්ය බල සංග්‍රාමය' නමින් නව ප්‍රජා මූලික විදුලිබල උත්පාදන ව්‍යාපෘතියක් දියත් කරන ලදී. නිවාස, ආගමික ස්ථාන, ව්‍යාපාරික ස්ථාන සහ කර්මාන්තවල ස්වයං - විදුලිබල උත්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. මෑත කාලීනව, පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි රජයේ මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජකයන්ගේ ද අවධානය ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වී ඇත. 'සූර්ය බල සංග්‍රාමය' ව්‍යාපෘතිය යටතේ, වලංගු විදුලි ගිණුමක් හිමි ඕනෑම නිවසක හෝ ස්ථානයක හිමිකරුවකු සූර්ය බලය උත්පාදනය සඳහා බලපත්‍රයක් ලබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයෙන් නිදහස් කෙරේ. තවද, සිය පරිභෝජන මට්ටම ඉක්මවා සූර්ය බලය උත්පාදනය කරන නිවෙස්වල අතිරික්ත සූර්ය

බලය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට අලෙවි කිරීමට හෝ පසු පරිභෝජනය සඳහා නැන්පත් කර තබා ගැනීමට හැකියාව ඇත. සිය විදුලිබල පරිභෝජනය අනුව, ශුද්ධ මනුකරණය, ශුද්ධ ගිණුම්කරණය සහ නෙට් ජ්ලස් (කුඩා සුර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදක) යන ක්‍රම අතරින් පාරිභෝගිකයෙකුට තමන් වඩාත් කැමැති විකල්පය තෝරා ගත හැකිය. 2017 ජනවාරි මස 13 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි එවැනි විදුලි පාරිභෝගිකයන්ට, විදුලිබල බෙදාහැරීම් පද්ධතියේ ඇතිවන අස්වාභාවික වෝල්ටීයතා සහ කලා ප්‍රත්‍යාවර්තන (phase reversals) හේතුවෙන් විදුලි උපකරණවලට සිදුවන හානි වෙනුවෙන් වන්දි හිමිවනු ඇත. මෙම වැඩසටහන යටතේ, වසර 2020 වන විට මෙ.වො. 200 ක් හා වසර 2025 වන විට මෙ.වො. 1,000 ක් සුර්ය බලය ඔස්සේ ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි.

2016 වසරේ දී මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව මගින් දැක්වූ දායකත්වය සියයට 8 ක මට්ටමේ පැවතිණි. කෙසේ වෙතත්, නිවාස හා ව්‍යාපාරික ආයතන රැසක් විසින් ස්වාධීනව ක්‍රියාත්මක වන පුනර්ජනනීය බලශක්ති විදුලි උත්පාදන ප්‍රභව භාවිතය ක්‍රමයෙන් ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් මුළු විදුලිබල උත්පාදනයට සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති විදුලි උත්පාදනය මගින් ලබාදෙන සැබෑ දායකත්වය මෙයට වඩා ඉහළ අගයක පැවතිය හැකිය. රටේ පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව වැඩි වශයෙන් තිරසාර ලෙස භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා සක්‍රීයව කටයුතු කරන ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, සාම්ප්‍රදායික පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් වාණිජ මට්ටමේ ව්‍යාපෘති ලෙස වැඩිදියුණු කිරීම වේගවත් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් ජාලගත පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති සඳහා බලපත්‍ර හා තාවකාලික අනුමැතීන් නිකුත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. 2016 වසර අවසානය වන විට, සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘති 172 ක්, සුළු විදුලි බලාගාර 15 ක්, ජෛව-ස්කන්ධ විදුලි බලාගාර නවයක් හා සුර්ය විදුලි බලාගාර පහක් ආරම්භ කර ඇති අතර, එමගින් පිළිවෙළින් මෙ.වො. 342.2 ක්, මෙ.වො. 128.5 ක්, මෙ.වො. 24.1 ක් හා මෙ.වො. 21.4 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක්කර ඇත. ඒ අනුව, 2016 වසරේ දී පුනර්ජනනීය ප්‍රභව භාවිතයෙන් උත්පාදනය කළ විදුලිබල ප්‍රමාණය ගි.වො.පැ. 1,160 ක් විය. නියාමන මැදිහත්වීම් සිදු කිරීම හා සේවා අංශයේ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව ශක්තිමත් කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් බලශක්ති සංරක්ෂණ වැඩසටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙයට අමතරව, ආසියානු

සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය සහයෝගය සහිතව ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් ආරම්භ කර ඇති පියැසි මත සුර්ය බල උත්පාදන ව්‍යාපෘතිය සහ වතු ආශ්‍රිතව ක්ෂුද්‍ර ජල නවීකරණය හා නැවත බලගැන්වීමේ ව්‍යාපෘතිය යන ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති දෙක මේ වනවිට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. විශේෂයෙන්ම, දැරිය හැකි මිල ගණන් යටතේ මුළු රටටම අඛණ්ඩ විදුලිබල සැපයුමක් ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් විදුලිබල ක්ෂේත්‍රය අභියෝග රැසකට මුහුණ පා ඇති අතර, විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ආනයනය කරන ලද ඉන්ධන මත දැඩි ලෙස යැපීමට සිදුවීම නිසා ඇති වන අයහපත් බලපෑම් අවම කිරීමට රජය විසින් ඉලක්ක සකස් කර ඇත. ඒ අනුව, පොසිල ඉන්ධන ආනයනය සඳහා විකල්පයක් ලෙස, වසර 2020 වන විට ජාලගත විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සියයට 20 ක් නව පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් උත්පාදනය කිරීම රජයේ ඉලක්කය වේ. විවිධ බලශක්ති සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග තුළින් වසර 2020 වන විට මුළු විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 10 කින් පමණ අඩු කිරීමට ද රජය ඉලක්ක කරයි.

රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සුළු පරිමාණ ජල විදුලිය හා සුර්ය බලය ඇතුළත් සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනයට යොමු වීම වැදගත් වුව ද, ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ලං.වි.ම.හි විදුලිබල උත්පාදන ධාරිතා පදනම පුළුල් කිරීම අවශ්‍ය වේ. කාලගුණික සාධක මත විචලනය වන ජල විදුලිබල උත්පාදනය මත යැපීම අඩු කිරීම මගින් රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවිය යුතුව ඇත. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රධාන වශයෙන්ම කර්මාන්ත අංශයේ ඉහළ යන බලශක්ති ඉල්ලුම සපුරාලීම සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් දැරිය හැකි මිල ගණන්වලට බලශක්ති සැපයුම් ලබා ගැනීම මගින් රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවිය යුතුය. විදුලිබල උත්පාදන මූලාශ්‍ර පුළුල් කිරීම සඳහා මෙන්ම විදුලිබල උෞණතා හේතුවෙන් ඇති විය හැකි සමාජ නොසන්සුන්තාව අවම කිරීම සඳහා එලදායී නියාමන සහ වඩා හිතකර ප්‍රතිපත්ති පැවතීම වැදගත් වේ. රටේ බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව සඳහා සියලු පාර්ශ්වකරුවන් එක්ව ක්‍රියාත්මක වීම අවශ්‍ය වේ. තවද, අඩු පිරිවැය විදුලිබල උත්පාදනය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් විදුලිබල උත්පාදන පදනම තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතු අතර, උපරිම ඉල්ලුමක් ඇති අවස්ථාවල දී ඇති විය හැකි අපගමනයන් ජල විදුලිබල උත්පාදනය තුළින් සපුරාලිය යුතුය. මෙම තත්ත්වය යටතේ, ලං.වි.ම. විදුලිබල උත්පාදනය පුළුල් කිරීමේ සැලසුමට අනුව ජාතික විදුලිබල පද්ධතිය

තුළ මහා පරිමාණ විදුලි බලාගාරයක් ස්ථාපිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඉහළ පිරිවැයක් සහිත ද්‍රව ඉන්ධන භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය මත යැපීම අඩු කිරීම තුළින් ලං.වි.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමටත්, කෙටිකාලීනව හා මැදි කාලීනව බලශක්ති සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කිරීමටත් මෙය හේතු වනු ඇත.

මාර්ග සංවර්ධනය

රජය මගින් යටිතල පහසුකම් මත සිදු කළ රාජ්‍ය ආයෝජන අතර මාර්ග සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා අඛණ්ඩව ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමි විය. 2016 වසර තුළ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා රුපියල් බිලියන 49.3 ක් ද, මහාමාර්ග සංවර්ධනය සඳහා රුපියල් බිලියන 43.3 ක් ද වැය කළ අතර, මාර්ග පුළුල් කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම වෙනුවෙන් රුපියල් බිලියන 10.9 ක් ද වැයකරන ලදී. ඒ අතරම, 2016 වසර තුළ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් පාලම් සහ ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 10.6 ක් ද, නාය යැම් සහ ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික ආපදාවලින් හානි වූ මාර්ග පිළිසකර කිරීමට රුපියල් මිලියන 118 ක් ද වැය කෙරිණි. එබැවින්, 2016 වසරේ දී මාර්ග හා පාලම් සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ආයෝජනය කළ මුළු මුදල රුපියල් බිලියන 114.2 ක් විය. සලකා බලන වසර තුළ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නඩත්තු කළ ජාතික මහා මාර්ග (ඒ පන්තියේ සහ බී පන්තියේ) සහ අධිවේගී මාර්ගවල මුළු දිග පිළිවෙළින් කිලෝමීටර 12,210 ක් සහ කිලෝමීටර 169.84 ක් විය.

2016 වසර තුළ දී, දේශීය සහ විදේශීය මූල්‍ය ආයතනවලින් මාර්ග ඉදිකිරීමේ, ප්‍රතිසංස්කරණ හා නඩත්තු කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක විය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍යාධාර ඇතිව ඒකාබද්ධ මාර්ග (i-ROAD) වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වූ අතර එහි අරමුණ වන්නේ දකුණු, සබරගමුව, මධ්‍යම, උතුරු මැද, වයඹ සහ බස්නාහිර පළාත්වල ඇති තෝරාගත් ග්‍රාමීය සහ ජාතික මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමයි. මෙලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කළ මාර්ග, ඒකාබද්ධ මාර්ග වැඩසටහන යටතේ තෙවසරක කාලයක් අනිවාර්යයෙන්ම නඩත්තු කිරීම සිදු වේ. මෙම ඒකාබද්ධ මාර්ග වැඩසටහන සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 800 ක බහුවාරික මූල්‍ය පහසුකමක් (Multi-tranche Financing Facility) ලබා දී ඇති අතර, එමගින් 2016 වසර අවසානය වන විට වාරික තුනක් යටතේ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 407 ක් සපයා ඇත. ශ්‍රී ලංකා රජය ද එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 106 ක් ආයෝජනය කරමින් ඒකාබද්ධ මාර්ග වැඩසටහන සඳහා ආයතන වී ඇත. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී

තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්කවල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 16.9 ක් වැය කරන ලදී. චීන සංවර්ධන බැංකුවෙහි මූල්‍ය ආයතනවලින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය මගින් අවධානය යොමු කර ඇත්තේ ප්‍රමුඛතා පදනමක් යටතේ ජාතික මහාමාර්ග ජාලයේ තෝරාගත් කොටස් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමටයි. 2015 වසරේ දී ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය-1 සහ ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය-2 අවසන් කර තිබූ අතර, මේ වනවිට ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය-3 හි පළමු අදියර ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය-3 හි පළමු අදියර සඳහා චීන සංවර්ධන බැංකුව මගින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක් ලබා දී ඇත. උතුරු සහ උතුරු මැද පළාත්වල ඒ පන්තියේ මාර්ග කිලෝමීටර 128.5 ක් සහ බී පන්තියේ මාර්ග කිලෝමීටර 41.4 ක් ඇතුළත්ව කිලෝමීටර 169.9 ක දිගකින් යුත් ජාතික මහාමාර්ගවල ප්‍රතිසංස්කරණ හා වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කළ උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය 2016 වසර තුළ දී නිම කරන ලදී. උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජාතික මහාමාර්ග සඳහා වැය කළ සම්පූර්ණ මුදල එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 145.85 ක් වූ අතර, එයින් සියයට 89 ක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් සපයා ඇති අතර රජයේ ආයතනවල සියයට 11 ක් විය. උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබාදුන් ණය මුදලින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 20 ක් අතිරික්ත වීම හේතුවෙන්, උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා - අතිරේක මූල්‍ය ව්‍යාපෘතිය යටතේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ලබාදෙන මූල්‍ය අනුග්‍රහය ඉහළ නංවන ලෙස රජය විසින් ඉල්ලීමක් කරන ලදී. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 133.5 ක වියදමකින් ඒ පන්තියේ මාර්ග කිලෝමීටර 61.2 ක් සහ බී පන්තියේ මාර්ග කිලෝමීටර 56.2 ක් ද ඇතුළුව කිලෝමීටර 118 ක දිගකින් යුත් මහාමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කෙරුණි. මෙයට අමතරව, මාර්ග යටිතල පහසුකම්වල දේශගුණික බලපෑම්වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි කිරීම සඳහා ලෝක බැංකුව මගින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 36 ක මුදලක් 'දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය' යටතේ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත ලබා දී ඇති අතර, මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් මේ වනවිට අවසන් වී ඇත. තවද, ජපානය, ප්‍රංශය, ඔස්ට්‍රියාව, සෞදි අරාබිය, එක්සත් ජනපදය, ක්වේට් සහ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඔපෙක් අරමුදල සමඟ ඇති කරගත් ද්විපාර්ශ්වික මූල්‍ය ගිවිසුම් ඔස්සේ පාලම් ඉදිකිරීමේ සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය හරහා කොළඹ නගරයට ඇතුළුවන අධික රථවාහන ප්‍රමාණය හේතුවෙන් ඇතිවන තදබදය විසිරවීම සහ අවම කිරීම සඳහා පැලියගොඩ දී කැලණි ගඟ හරහා නව පාලමක්

ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ මූලික කාර්යයන් 2016 වසර තුළ දී අවසන් කෙරුණු අතර, පාලම ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2017 මැයි මාසය වන විට ආරම්භ කෙරෙනු ඇත. දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක කිලෝමීටර 157 ක ග්‍රාමීය මාවත් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව මගනැගුම ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2016 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වූ අතර, වසර අවසානය වන විට එම ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 56 ක් විය.

නව අධිවේගී මාර්ග කිහිපයක ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, 2019 වසර වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිතය. මෙයට අමතරව, දඹුල්ල සහ කඩවත යා කරමින් ඉදිකෙරෙන කිලෝමීටර 168.7 ක දිගින් යුතු මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු ද ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. පොතුහැර සහ ගලගෙදර යා කෙරෙන අධිවේගී මාර්ග කොටසක් ද මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වේ. තවද, පිටත වටරවුම් මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතියේ තෙවන අදියරට අදාළ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම, සිවිල් වැඩ කොන්ත්‍රාත්තුව, අධීක්ෂණ උපදේශනය සහ සමීක්ෂණ හා ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂා කටයුතු මෙම වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. පිටත වටරවුම් මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතියේ තෙවන අදියර යටතේ කෙරවලපිටිය අන්තර් හුවමාරුවේ සිට කඩවත අන්තර් හුවමාරුව දක්වා වූ මහාමාර්ග කොටස ඉදි කෙරෙනු ඇත. මේ අතර, දැනට ක්‍රියාත්මක වන අධිවේගී මාර්ග මගින් 2016 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 7.0 ක ආදායමක් උපයන ලද අතර 2015 වසර තුළ දී ලද ආදායම රුපියල් බිලියන 5.3 ක් විය. 2016 වසර තුළ දී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ ගමන් ගත් මුළු රථවාහන සංඛ්‍යාව මිලියන 10.4 ක් දක්වා සියයට 33.8 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, 2016 වසරේ දී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයෙන් උපයන ලද ආදායම රුපියල් බිලියන 3.2 ක් වූ අතර, මෙය පසුගිය වසර හා සසඳන විට සියයට 29.0 ක වර්ධනයකි. 2016 වසර තුළ දී කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයේ ගමන්ගත් රථවාහන සංඛ්‍යාව මිලියන 8.8 ක් දක්වා 2015 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 17.0 කින් වර්ධනය වූ අතර, එමගින් ලැබූ මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 2.5 ක් දක්වා සියයට 15.5 කින් ඉහළ ගියේය. 2015 සහ 2016 වසරවල දී, පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගයේ ගමන්ගත් මුළු රථවාහන සංඛ්‍යාව පිළිවෙළින් මිලියන 2.3 ක් සහ මිලියන 5.9 ක් විය. මේ අනුව, සලකා බලන වසර තුළ දී පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගයෙන් ඉපැයූ ආදායම රුපියල් බිලියන 1.4 ක් වූ අතර, මෙය පෙර වසරට

සාපේක්ෂව සියයට 104.1 ක වර්ධනයකි. අධිවේගී මාර්ග භාවිතයේ අඛණ්ඩ වර්ධනය තුළින් මගීන්ගේ ක්‍රය ශක්තිය සහ මෙවැනි අධිවේගී මාර්ග ජාල සඳහා ගෙවීමට ඇති ඉහළ කැමැත්ත පිළිබිඹු කරයි. එබැවින්, සියලුම ප්‍රධාන නගර සහ ප්‍රදේශ යා කරමින් රට පුරා කාර්යක්ෂම මාර්ග ජාල පද්ධතියක් ඉදිකිරීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ඔස්සේ අතිරේක අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම පිළිබඳව ශක්‍යතා අධ්‍යයන සිදු කිරීම වැදගත් වේ.

2016 වසර තුළ දී, මාර්ග ආරක්ෂාව සහ ප්‍රධාන නගරවල රථවාහන තදබඳය අවම කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. රාජගිරිය මංසන්ධියේ සහ පොල්ගහවෙල හා ගණේමුල්ල දුම්රිය හරස් මාර්ග හරහා ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙයට අමතරව, කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා නියෝජිතායතනයේ (KOICA) මූල්‍යාධාර සහිතව කොළඹ නාගරික කලාපය තුළ දියුණු රථවාහන කළමනාකරණ පද්ධතියක් පිහිටුවීම සඳහා තාක්ෂණික සහාය ලබාදෙන ව්‍යාපෘතියක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. රථවාහන තදබඳය අවම කර, මාර්ග ආරක්ෂාව සහ පොදු ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් කොළඹ නාගරික කලාපයේ ආර්ථික කටයුතුවලට සහාය වීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. දැනට මෙම ව්‍යාපෘතිය සවිස්තරාත්මක නිර්මාණ අදියරේ පවතින අතර, දැනට පවත්නා රථවාහන තදබඳය හා කොළඹ නගරයේ රථවාහන කළමනාකරණයට ඇති හැකියාව පිළිබඳව සැලකීමෙන් අනතුරුව රථවාහන කළමනාකරණ උපායමාර්ග සකස් කෙරෙනු ඇත. තවද, 2016 වසර තුළ දී රට පුරා විවිධ ස්ථානවල පදිකයන්ට ආලෝක සංඥා ක්‍රියා කරවිය හැකි පදික මාරු (pelican crossings) සහ රථවාහන සංඥා පුවරු ද ස්ථාපනය කරන ලදී.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

රට පුරා ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීමේ දී පොදු මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය අඛණ්ඩව වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) මුළු ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර මිලියන 451.5 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 2.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, මුළු මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 16.1 ක් දක්වා සියයට 6.1 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 වසරේ දී පෞද්ගලික බස්රථවල ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර මිලියන 1,030.5 ක් දක්වා 2015 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 1.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 52.1 ක් දක්වා සියයට 2.0 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, රජයේ

සහ පෞද්ගලික අංශයේ බස් රථ මෙහෙයුම් සඳහා 2016 අගෝස්තු මස 01 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි වාර්ෂික බස් ගාස්තු සංශෝධනය සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, අවම බස් ගාස්තුව රුපියල් 8.00 සිට රුපියල් 9.00 දක්වා ඉහළ නංවමින් බස් ගාස්තු සියයට හයකින් ඉහළ දමන ලදී.

2016 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම.ට අයත් මුළු බස් රථ ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් අඩු වුව ද, ශ්‍රී ලං.ග.ම. මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ ද බස් රථ මෙහෙයුම් ඉහළ ගියේය. යල්පැන ගිය පැරණි බස් රථ ඉවත් කිරීම සඳහා 2016 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් වෙන්දේසි මාලාවක් සිදු කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2016 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු මුළු බස් රථ සංඛ්‍යාව 7,781 ක් දක්වා බස් රථ 266 කින් අඩු විය. වසර තුළ දී පවතින බස් රථ ප්‍රතිසංස්කරණය සහ අලුත්වැඩියාව සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් රුපියල් මිලියන 1,069 ක් වැය කරන ලද අතර, එම වියදම මූල්‍යනය කිරීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් රුපියල් මිලියන 800 ක් ලබා දෙන ලදී. මීට අමතරව, ශ්‍රී ලං.ග.ම. බස් රථ ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය විසින් කඩිනම් ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කළ අතර, ඒ යටතේ බස් රථ 87 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කෙරිණි. නව බස් රථ ගමන් වාර හඳුන්වා දීමත්, මින් පෙර නවතා දමා තිබූ ඇතැම් ගමන් වාර නැවත ආරම්භ කිරීමත් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් දිනකට ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය 2015 වසරේ දී ධාවනය වූ 5,284 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී 5,315 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික අංශය සතු බස් රථ ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී පැවති 19,397 ට සාපේක්ෂව 19,614 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, දිනකට ධාවනය කරන ලද පෞද්ගලික බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ 16,942 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී 17,131 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව විසින් පෞද්ගලික බස් රථ සඳහා නිකුත් කරන ලද අන්තර්-පළාත් ගමන් බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව 3,114 සිට 2016 වසරේ දී 3,212 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, පළාත් තුළ ධාවනය සඳහා නිකුත් කළ ගමන් බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව 16,503 සිට 16,322 ක් දක්වා අඩු විය.

දිළිඳු හා අපහසුතාවලින් පෙළෙන ජන කොටස්වලට ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. පෞද්ගලික අංශය විසින් සපයනු නොලබන සමාජීය සත්කාරක ප්‍රවාහන සේවා සැපයීම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව විසින් ශ්‍රී ලං.ග.ම. යටතේ සිසු සැරිය, ගැමි සැරිය හා නිසි සැරිය වැඩසටහන් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යන ලදී.

ඒ අනුව, පාසල් සිසුන්ට පහසුකම් සැලසීම සඳහා 2016 වසර අවසානය වන විට සිසු සැරිය බස් සේවා 1,299 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. තවද, විධිමත් ප්‍රවාහන මාධ්‍ය නොමැති ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට ලාභදායී හා විශ්වසනීය ප්‍රවාහන සේවා සැපයීම සඳහා 2016 වසර අවසානය වන විට ගැමි සැරිය බස් සේවා 10 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. මීට අමතරව, රාත්‍රී කාලයේ හා හිමිදිරි උදෑසන ගමන් ගන්නා මගීන්ට විශ්වසනීය සහ ආරක්ෂිත ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසීම සඳහා 2016 වසර අවසානය වන විට නිසි සැරිය බස් සේවා 123 ක් ද ක්‍රියාත්මක විය. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී පිටකොටුව මධ්‍යම බස් රථ නැවතුම්පලේ සිට ආරම්භ වන රාත්‍රී නගරාන්තර ගමන් වාර 29 ක් නැවත ආරම්භ කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා විය. 2016 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම.හි මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 40.9 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 14.2 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මුළු ආදායමට සියයට 65.6 ක පමණ දායකත්වයක් සැපයූ මගී ගමන් ගාස්තුවලින් ලද ආදායම 2015 වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 7.4 කින් ඉහළ ගියේය. මෙහෙයුම් වියදම ද රුපියල් බිලියන 42.0 ක් දක්වා සියයට 3.6 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලං.ග.ම. 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 4.7 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1.1 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය.

2016 වසර තුළ දී රජය සතු බස් සේවාවල කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගෙන තිබුණ ද, පොදු ජනතාවට පිරිවැය එලදායී, විශ්වසනීය සහ ආරක්ෂිත ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් සැපයීම සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික බස් රථ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රවල සැලකිය යුතු ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. 2016 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතුව ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත් කිරීමේ යන්ත්‍ර 7,500 ක් පැවති අතර, සලකා බලන ලද වසර තුළ දී නව යන්ත්‍ර 3,800 ක් පමණ මිල දී ගෙන ඇත. ඒ අනුව, මෙම නව ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත් කිරීමේ යන්ත්‍ර මිල දී ගැනීම සඳහා රුපියල් මිලියන 115.0 ක් වෙන් කරන ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.ග.ම. හා දුම්රිය අතර ඒකාබද්ධ සේවා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයන සිදුකර ඇත. දැනට, එක් එක් පොදු ප්‍රවාහන මාධ්‍යය ස්වාධීනව ක්‍රියාත්මක වන අතර, එම මාධ්‍ය අතර සම්බන්ධතාව ඉතා සීමිතය. මෙම අන්තර් සම්බන්ධතාවයෙහි පවතින සීමිත බව සමස්ත ප්‍රවාහන පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාව අඩු වීමට හේතු වේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, විශේෂයෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශවල මගීන් සිය පෞද්ගලික ප්‍රවාහන මාධ්‍ය භාවිත කිරීමට

නැඹුරුවන අතර, එය දැඩි රථවාහන තදබදයකට, ඉන්ධන නාස්තියකට හා පරිසර දූෂණයට හේතු වේ. එබැවින්, ඒකාබද්ධ කාල සටහන් හා විවිධ ප්‍රවාහන මාධ්‍යවලට අදාළව ඒකාබද්ධ ක්‍රමයකට ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීම, විකිණීම හා අලෙවිකරණය මගින් එකිනෙක හා ඒකාබද්ධ වූ ප්‍රවාහන සේවා සැපයීමෙන් සමස්ත සේවා සැපයුම වැඩිදියුණු වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, මේ සඳහා මෙරට ප්‍රවාහන පහසුකම් සපයන විවිධ ආයතන අතර දැඩි සහයෝගයක් හා සම්බන්ධීකරණයක් අවශ්‍ය වේ. තවද, මගීන්ගේ පදිංචි ස්ථාන හා ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථාන එකිනෙක සම්බන්ධ කිරීමේ අරමුණින්, දුම්රිය ස්ථාන වැනි විවිධ ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථානවල වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

2016 වසරේ දී වාහන ලියාපදිංචිය පහළ ගියේය. වාහන ආනයනය මත බලපාන බදු සංශෝධනය කිරීම, එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද සාර්ව-විවක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති හා පොලී අනුපාතික ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑම, නව වාහන ලියාපදිංචිය පහළ යෑම සඳහා හේතු විය. 2015 වසරේ දී සාර්ව-විවක්ෂණ පියවරක් ලෙස, මහ බැංකුව, වාහන මිල දී ගැනීමේ දී බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් ලබා දෙන ණය හා අත්තිකාරම් වලට අදාළව වටිනාකම මත ණය අනුපාතය (Loan to Value Ratio) සියයට 70 ක උපරිමයකට සීමා කිරීමට ක්‍රියා කළේය. මෙරටට නව වාහන ආනයනය සීමා කිරීමේ අරමුණින් මෙම සාර්ව-විවක්ෂණ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නව වාහන ලියාපදිංචිය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 55.7 ක සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව, 2016 වසරේ දී

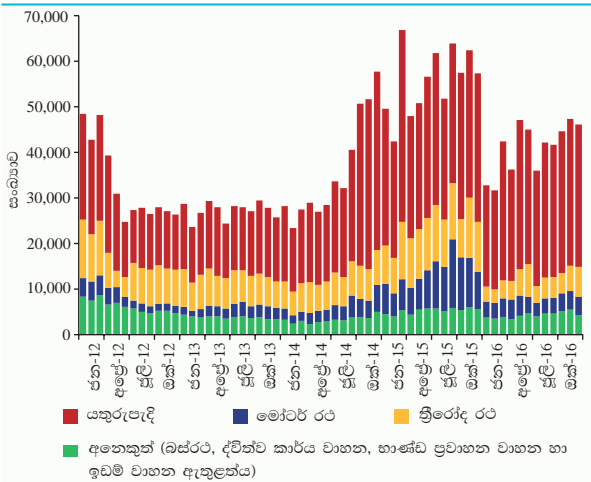
493,328 ක් දක්වා සියයට 26.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. 2016 වසරේ දී භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන සහ ඉඩම් වාහන හැරුණු කොට අනෙකුත් සියලුම වාහන වර්ග ලියාපදිංචිය අඩු විය. මේ අතර, ද්විත්ව කාර්ය වාහන සහ ත්‍රීරෝද රථ ලියාපදිංචිය පෙර වසරට සාපේක්ෂව පිළිවෙළින් සියයට 31.9 කින් හා සියයට 56.0 කින් පහළ ගිය අතර, මෝටර් රථ ලියාපදිංචිය සියයට 57.2 කින් අඩු විය. බස් රථ නව ලියාපදිංචිය ද 2015 වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී සියයට 35.1 ක පහළ යෑමක් වාර්තා කළේය.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) 2016 වසරේ දී සිය මෙහෙයුම් කටයුතුවල ක්‍රමික වැඩිදියුණු වීමක් වාර්තා කළේය. ගාස්තු සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතීම, මාර්ග තදබදය ඉහළ යෑම සහ උතුරු පළාත දක්වා දුම්රිය සේවා පුළුල් කිරීම හේතුවෙන් දුම්රිය මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ කිලෝමීටර මිලියන 7,407 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී කිලෝමීටර මිලියන 7,413 ක් දක්වා සියයට 0.1 කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ගල්අගුරු ප්‍රවාහනය ආරම්භ කිරීම සහ තෙල් හා සිමෙන්ති ප්‍රවාහනය ඉහළ යෑම මූලිකව හේතුකොට ගෙන භාණ්ඩ කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ මෙට්‍රික් ටොන් කිලෝමීටර මිලියන 130 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී මෙට්‍රික් ටොන් කිලෝමීටර මිලියන 140 ක් දක්වා සියයට 7.6 කින් ඉහළ ගියේය.

දුම්රිය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2016 වසරේදී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන ඇත. බෙල්ජියම් රජයේ මූල්‍යාධාර මත ක්‍රියාත්මක වන බෙල්ජියම් පාලම් ව්‍යාපෘතිය යටතේ නව පාලම් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, 2016 වසරේ දී වැල්ලවත්ත, අගුලාන සහ කටුගොඩ ප්‍රදේශවල පාලම් තුනක් ප්‍රතිස්ථාපනය කළ අතර, 2017 වසරේ දී තවත් පාලම් හතරක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. කොළඹ අගනගරයේ සහ තදාසන්න ප්‍රදේශවල දුම්රිය සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා එක්ව ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමට මූලික පියවර ගන්නා ලදී. දුම්රිය මාර්ග නවීකරණය හා වැඩිදියුණු කිරීම, සංඥා හා විදුලි සංදේශ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ තදාසන්න දුම්රිය මාර්ග විද්‍යුතනය කිරීම සඳහා කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය යටතේ වේයන්ගොඩ සහ පානදුර අතර දුම්රිය මාර්ගයට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය දැනට සිදු කෙරෙමින් පවතී. කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය

3.5 රූප සටහන
මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචිය

මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව

ව්‍යාපෘතිය යටතේ වේගවත් හා නවීන මගී දුම්රිය මිල දී ගැනීම, දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි නඩත්තු පහසුකම් නවීකරණය කිරීම සහ තෝරාගත් දුම්රිය ස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම මගින් අනෙකුත් පොදු ප්‍රවාහන මාධ්‍ය සමඟ අන්තර් සම්බන්ධතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා පහසුකම් සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ලංකා ගල්අගුරු (පුද්ගලික) සමාගම සමඟ රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව ගිවිසුමක් යටතේ ක්‍රිකුණාමලයේ සිට නොරොච්චෝලේ දක්වා ගල්අගුරු ප්‍රවාහන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් මහනුවර - පේරාදෙණිය අතර සහ කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගයේ රේල් බස් රථ සේවා හඳුන්වා දෙන ලදී. මීට අමතරව, අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාධ්‍යවලට සාපේක්ෂව දුම්රිය මගින් සිදු කරන ගමනාගමනය

වැඩි කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලං.දු.සේ. නව දුම්රිය එන්ජින් හා මැදිරි කිහිපයක් මිල දී ගැනීමට කටයුතු ආරම්භ කළේය. මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය නිරන්තරයෙන් දැඩි මාර්ග තදබදයකට ලක්වීම, ඉන්ධන අපතේ යෑමකට සහ ශ්‍රම පැය ගණන අඩු වීමට හේතු වන නිසා ඉදිරි කාලය තුළ දී ප්‍රවාහනය සඳහා විකල්ප මාධ්‍ය හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින්, ප්‍රවාහනය සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා පවතින දුම්රිය පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම, දුම්රිය මාර්ග ආවරණය පුළුල් කිරීම සහ දුම්රිය සේවයේ කාර්යක්ෂමතාව හා විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

2016 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි මූල්‍ය තත්ත්වය මධ්‍යස්ථ වශයෙන් වැඩිදියුණු විය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 6.6 ක් දක්වා සියයට 4.6 කින් ඉහළ ගිය අතර, තෙල් මිල ගණන් අඩු මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් වර්තන වියදම රුපියල් බිලියන 13.4 ක් දක්වා සියයට 4.6 කින් පහළ ගියේය. ආදායම ඉහළ යෑම සහ වියදම අඩු වීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි මෙහෙයුම් අලාභය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 7.7 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 6.8 ක් දක්වා පහළ ගියේය. උතුරු පළාත දක්වා දුම්රිය සේවා පුළුල් කිරීමේ කටයුතු අවසන් වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොටගෙන ශ්‍රී ලං.දු.සේ.හි ප්‍රාග්ධන වියදම ද පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 30.4 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 15.7 ක් දක්වා සියයට 48.4 කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, 2016 වසරේ දී දුම්රිය ගාස්තු නොවෙනස්ව පවත්වා ගැනීමට රජය තීරණය කළේය.

3.5 සංඛ්‍යා සටහන
ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2015 (අ)	2016 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2015	2016
1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)	668,907	493,328	55.7	-26.2
බස් රථ	4,140	2,685	7.5	-35.1
මෝටර් රථ	105,628	45,172	172.4	-57.2
ක්‍රී රෝද රථ	129,547	56,945	63.9	-56.0
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	39,456	26,887	89.7	-31.9
යතුරු පැදි	370,889	340,129	35.9	-8.3
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	7,142	7,563	39.5	5.9
ඉඩම් වාහන	12,105	13,947	33.3	15.2
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	11,797	12,102	6.5	2.6
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	7,407	7,413	8.3	0.1
භාණ්ඩ ධන කිලෝමීටර් (මිලියන)	130	140	-0.3	7.6
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	6,335	6,623	7.2	4.6
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	14,049	13,396	-17.1	-4.6
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	7,714	6,773	-30.1	-12.2
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	440	452	18.6	2.5
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	15,210	16,144	19.6	6.1
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	35,825	40,928	6.4	14.2
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	40,555	42,004	14.2	3.6
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	4,730	1,076	154.1	-77.2
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	96,494	96,225	-0.8	-0.3
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	12,747	12,855	0.2	0.8
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	80	81	1.0	0.1
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	50	56	-2.9	11.5
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	103	108	7.5	5.0
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	7,020	7,020	1.7	0.0

(අ) සංශෝධන මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
(ආ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය

සිවිල් ගුවන් සේවය

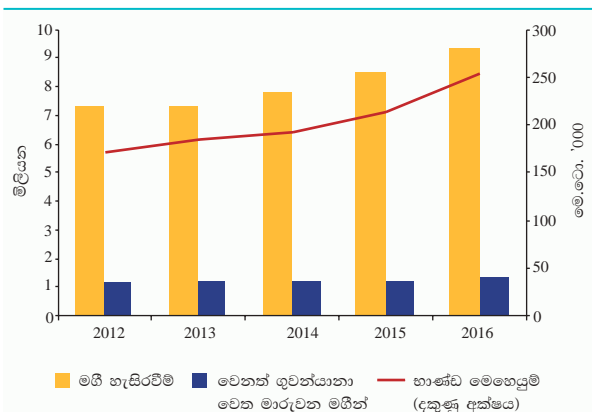
2016 වසරේ දී සිවිල් ගුවන් සේවා අංශය සැලකිය යුතු වර්ධන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. සංචාරක පැමිණීමේ ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ මගින් හසුරුවන ලද මුළු ගුවන් මගීන් සංඛ්‍යාව මිලියන 9.5 ක් දක්වා සියයට 11.9 කින් ඉහළ ගියේය. 2016 වසරේ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින්, ගුවන්යානා අතර මාරු වන මගීන් මිලියන 1.4 ක් ඇතුළුව, රටට පැමිණෙන ගුවන් මගීන් මිලියන 4.9 ක් සහ රටින් පිටත්වන ගුවන් මගීන් මිලියන 4.7 ක් හසුරුවන ලදී. තවද, කාල සටහනට අනුව ක්‍රියාත්මක වූ ගුවන්යානා මෙහෙයුම් 58,790 ක් හා කාල සටහනින් පිටත ක්‍රියාත්මක වූ ගුවන්යානා මෙහෙයුම් 5,903 ක්ද ඇතුළත්ව ගුවන්යානා මෙහෙයුම් 64,693 ක් බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින් හසුරුවන ලදී. 2016 වසරේ දී

බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින් හසුරුවන ලද මුළු ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙවුක් ටොන් 253,941 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 18.1 ක වර්ධනයකි. කොළඹ දක්වා හිමාලයා ගුවන් සේවයේ සහ යුක්රේන ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවයේ වාණිජ ගුවන් ගමන් වාර ආරම්භ කිරීම මෙන්ම, KLM රාජකීය නෙදර්ලන්ත ගුවන් සේවයේ වාණිජ ගුවන් ගමන් වාර නැවත ආරම්භ කිරීම සමඟ 2016 වසර තුළ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ ගුවන් ගමන් ජාලය තවදුරටත් පුළුල් විය. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ පෙර වසරේ දී හසුරුවන ලද ගුවන්යානා 884 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී ගුවන් යානා 916 ක් හසුරුවන ලදී. 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ ගුවන් මගීන් 2,739 ට සාපේක්ෂව මෙම වසර තුළ දී මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ භාවිත කළ මගීන් සංඛ්‍යාව 4,772 ක් විය. 2016 වසර අවසානයේ දී සිවිල් ගුවන් සේවා අංශය තුළ කුලී ගුවන් සේවා නවයක්, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ගුවන් සේවා තුනක් ඇතුළුව ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවා 37 ක් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, දේශීය ගුවන් සේවා හතක මෙහෙයුම් ද ක්‍රියාත්මක විය. මිහින් ලංකා ගුවන් සේවය 2016 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී සිය මෙහෙයුම් නවතා දමන ලද අතර, එහි සියලු ගුවන් මාර්ග අඩු පිරිවැය ගුවන් මෙහෙයුම් තත්ත්වයේ සිට පූර්ණ සේවා සපයන මෙහෙයුම් තත්ත්වයට උසස් කරමින් ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය විසින් මිහින් ලංකා ගුවන් සේවයේ ගුවන් ගමන් වාර පවරා ගන්නා ලදී.

ගුවන්යානා නඩත්තුව සහ කල්බදු සඳහා අදාළ පිරිවැය ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොටගෙන ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයේ මෙහෙයුම් වියදම 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 4.9 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 14.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

3.6 රූප සටහන
ගුවන් මගී හා ගුවන් භාණ්ඩ හැසිරවීම්

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය

2016 වසරේ දී ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය විසින් දශක දෙකක් පුරා භාවිත කළ එන්ජින් හතරකින් යුතු අවසාන A340 එයාර්බස් ගුවන්යානා, ඉන්ධන පිරිමැසුම්දායක, නවීන, අලුත්ම ද්විත්ව එන්ජින් A330 - 300 ගුවන්යානා දෙකකින් ප්‍රතිස්ථාපනය කළේය. මෙයට අමතරව, මිහින් ලංකා සේවයේ ගුවන්යානා දෙකක් ද ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයට එක්කරන ලදී. 2015 වසරේ දී ලබාගත් ගුවන් යානාවලට අදාළ නඩත්තු හා කල්බදු වියදම, 2016 වසරේ දී සම්පූර්ණයෙන් දැරීමට ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයට සිදු වූ අතර, 2015 වසරට සාපේක්ෂව 2016 වසර තුළ දී ඉහළ මෙහෙයුම් වියදමක් හා සැලකිය යුතු මෙහෙයුම් අලාභයක් ලැබීමට එය හේතු විය. 2016 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයේ ගුවන්යානා ඇණිය පුළුල් බඳ සහිත ගුවන්යානා 13 කින් සහ පටු බඳ සහිත ගුවන්යානා අටකින් සමන්විත විය. A330 - 300 ගුවන්යානා හතක්, A330 - 200 ගුවන්යානා හයක්, A320 ගුවන්යානා හයක් සහ A321 ගුවන්යානා දෙකක් එයට ඇතුළත් විය. දැවැන්ත අලාභ ලබන ගුවන් සේවයක් රජයේ මුදල් ප්‍රවාහය මගින් අරමුදල් සපයමින් පවත්වා ගෙන යෑම රජයේ අයවැය මත විශාල පීඩනයක් ඇති කරයි. එබැවින්, ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සහ ණය ස්ථායීකරණ අවශ්‍යතාවයට විසඳුම් සෙවීමටත්, එමගින් රජයේ අයවැය මත ඇති පීඩනය ඉවත් කිරීමටත්, උපායමාර්ගික හවුල්කරුවකු එක්කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම සම්බන්ධයෙන් ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග සාර්ථක කරගත යුතුව ඇත.

බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමට සහ එහි ධාරිතාවේ පවතින සීමා අඩු කිරීම සඳහා එම ගුවන් තොටුපළ නවීකරණය කිරීම හා පුළුල් කිරීම සඳහා වන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක විය. ගුවන් මෙහෙයුම් සුරක්ෂිතව පවත්වා ගෙන යෑම සහ ගුවන්යානා ධාවන පටයේ මතුපිට තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ ගුවන්යානා ධාවන පටය නැවත ආස්තරණය කිරීම සඳහා 2016 වසරේ පළමු භාගයේ දී ලංසු කැඳවන ලදී. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ දැනට පවතින ගුවන්යානා ධාවන පටය පුළුල් කිරීම හා නැවත ආස්තරණය කිරීම, පවතින සමාන්තර බැහැරුම් පටයේ උතුරු කොටස නැවත ආස්තරණය කිරීම, පවතින බැහැරුම් පට පුළුල් කිරීම, කඩිනම් නව බැහැරුම් පට හා නව අතුරු බැහැරුම් පට ඉදිකිරීම, නව ගුවන් ක්ෂේත්‍ර බිම් ආලෝකකරණ පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම සහ පවතින ගගනාංගනයේ ගුවන්යානා නවත්වන කොටස නවීකරණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වේ. නැවත ආස්තරණය කිරීමේ කටයුතු සඳහා බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ ගුවන්යානා ධාවන පටය 2017 වසරේ ජනවාරි මාසයේ 06 වැනි දින සිට අප්‍රේල් මාසයේ 05 වැනි දින දක්වා පෙ.ව. 8.30 සිට ප.ව. 4.30

දක්වා වසා තබන ලදී. කෙසේ වෙතත්, සංශෝධිත මෙහෙයුම් කාලසීමාව තුළ මෙහෙයුම් සිදු කළ හැකි සියලු ගුවන් ගමන් වාර නව කාල සටහනකට අනුව සකස් කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ගුවන්යානා ධාවන පටය නැවත ආස්තරණය කරන කාල සීමාව තුළ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින් මෙහෙයවනු ලබන විදේශීය ගුවන් සේවාවල ගුවන් ගමන් වාරවලින් සියයට 8.6 ක් සහ ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ ගුවන් ගමන් වාරවලින් සියයට 17.3 ක් පමණක් අවලංගු කිරීමට සිදු විය. මෙයට අමතරව, ජපාන යෙන් මිලියන 45,428 ක ආයෝජනයක් යටතේ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ දෙවන පර්යන්තය ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2017 වසරේ දී ආරම්භ කර 2020 දක්වා සිදු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. පැමිණීමේ හා පිටවීමේ ප්‍රවේශ සිරස් අතට ස්ථර දෙකකට වෙන්වන පරිදි ඉදිවන මගී පර්යන්ත දෙකක් ඇතුළත් මහල් කිහිපයකින් සමන්විත පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම සඳහා ගුවන් තොටුපළ හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම සහ ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා නියෝජිතායතනය (JICA) අතර 2016 මාර්තු මාසයේ දී සහනදායී ණය ගිවිසුමකට අත්සන් තැබිණි. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ දෙවන පර්යන්තයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් වීමෙන් අනතුරුව, එහි දැනට පවතින වාර්ෂිකව ගුවන් මගීන් මිලියන 6 ක් හැසිරවීමේ ධාරිතාව මිලියන 15 ක් දක්වා ඉහළ යනු ඇත.

වරාය සේවා

කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තයේ මෙහෙයුම් ඉහළ යෑම මූලික වශයෙන් හේතු කොට ගෙන, බහලු, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ භාණ්ඩ මෙහෙයවීම්වලින් සමන්විත වූ වරාය ආශ්‍රිත සේවාවල සමස්ත ක්‍රියාකාරීත්වය 2016 වසරේ දී වැඩිදියුණු විය. මුළු බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී වාර්තා වූ අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 5.2 ට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 5.7 ක් දක්වා සියයට 10.6 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) ජයා බහලු පර්යන්තය මගින් හෝ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය මගින් හැසිරවිය නොහැකි, දැවැන්ත බහලු නැව් කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය විසින් හසුරුවන ලදී. කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය විසින් මෙහෙයවන ලද මුළු බහලු ප්‍රමාණය පෙර වසරට සාපේක්ෂව පිළිවෙලින් සියයට 28.2 කින් සහ සියයට 19.0 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි පූර්ණ හිමිකාරීත්වය

**3.6 සංඛ්‍යා සටහන
වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2015	2016 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2015	2016
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,728	4,998	10.9	5.7
කොළඹ	4,197	4,405	12.2	5.0
ගාල්ල	72	96	20.0	33.3
ත්‍රිකුණාමලය	164	216	29.1	31.7
හම්බන්තොට	295	281	-11.9	-4.7
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	77,579	86,519	4.3	11.5
කොළඹ	73,718	81,879	4.1	11.1
ගාල්ල	542	771	37.5	42.4
ත්‍රිකුණාමලය	3,027	3,514	10.2	16.1
හම්බන්තොට	293	355	-38.3	21.2
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000) (අ)	5,185	5,735	5.7	10.6
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000) (අ)	3,967	4,435	4.9	11.8
5. සේවක සංඛ්‍යාව (අ)	9,550	9,651	-0.5	1.1

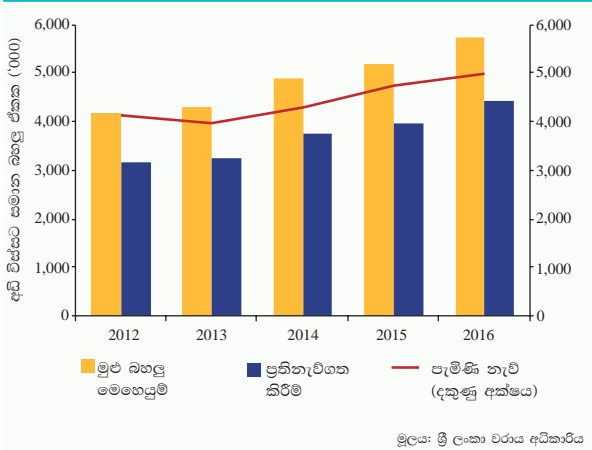
(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
 (ආ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක
 (ඇ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා පමණි

යටතේ පවතින ජයා බහලු පර්යන්තය සහ යුනිටි බහලු පර්යන්තය විසින් 2016 වසරේ දී මෙහෙයවන ලද බහලු ප්‍රමාණය 2015 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 6.8 කින් පහළ ගියේය. 2016 වසරේ බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් ප්‍රමාණය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 11.8 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පෙර වසරේ වාර්තා කළ සියයට 4.3 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 86.5 ක් දක්වා සියයට 11.5 කින් ඉහළ ගියේය. කොළඹ වරායේ කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය විසින් මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 26.6 කින් සහ සියයට 25.5 කින් ඉහළ යෑම, මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. සතු පර්යන්ත මගින් මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 1.8 කින් පහළ ගියේය.

දකුණු ආසියානු කලාපයේ සමුද්‍රීය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස නැගී සිටීමට ශ්‍රී ලංකාවට ඇති විභවතාව එලදායී ලෙස උපයෝජනය කිරීමේ අරමුණින් 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වරායන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය තුළින් කොළඹ වරායේ නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා ශ්‍රී ලං.ව.අ. එක්ව 2016 පෙබරවාරි

3.7 රූප සටහන
බහලු මෙහෙයුම්, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ
නැව් පැමිණීම්

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය

මාසයේ දී උපදේශක සේවා ගිවිසුමකට අත්සන් තබන ලදී. 2016 ජුනි මාසයේ දී ව්‍යාපෘතිය සඳහා කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමට (EOI) පොදු නිවේදනයක් නිකුත් කරමින් මෙම රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය සඳහා පූර්ව යෝග්‍යතා කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මේ වන විට, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහාය ඇතිව රජය විසින් එම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමේ අයදුම්පත් ඇගයීමේ කටයුතු සිදු කරමින් සිටී. මේ අතර, ඉහත දී කොළඹ වරාය නගර ව්‍යාපෘතිය ලෙස නම් කර තිබූ, කොළඹ මූල්‍ය නගරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 මාර්තු මාසයේ දී යළි ආරම්භ කෙරිණි. යෝජිත වරාය නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට අදාළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය 2017 වසර වෙනුවෙන් රුපියල් මිලියන 94 ක් පමණ වෙන්කර ඇත. මෙයට අමතරව, කර්මාන්ත හා වරාය ආශ්‍රිත ආර්ථිකය, බහු-මාධ්‍ය ප්‍රවාහන පද්ධති, නාගරික සංවර්ධනය හා අනුගත වීම සහ අනාගත වරාය සංවර්ධන කටයුතු පිළිබඳව සැලකිල්ලට ලක් කරමින්, වරාය යටිතල පහසුකම් ප්‍රශස්ත ලෙස සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගෙන ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වරායන් සඳහා ප්‍රධාන සැලැස්මක් සකස් කිරීමට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහාය ඇතිව ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ප්‍රධාන සැලැස්ම මගින්, ශ්‍රී ලං.ව.අ. ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම ඇතුළුව, සියලු වරායන් ආවරණය කෙරෙන අතර, බනිජ තෙල් හා ස්වාභාවික වායු මෙහෙයුම් සහ මගී නෞකා මෙහෙයුම්වලට අදාළව නැගී එන ව්‍යාපාරික කටයුතු මෙන්ම ප්‍රවාහන අංශයේ සංවර්ධන සලසුම් සඳහා ද විසඳුම් හිමිවනු ඇත.

හම්බන්තොට වරායේ පිහිටීමේ ඇති වාසිය පූර්ණ වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් යටතේ අතිරේක ආයෝජන සිදුකිරීම අවශ්‍ය වේ. ලොව කාර්යබහුලතම නාවික

ප්‍රවාහන මාර්ග ඇතුළත් ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර නාවික මාර්ග සංධිස්ථානයක හම්බන්තොට වරාය පිහිටා ඇත. ප්‍රදේශයේ ඉඩම් සුලභතාව, භූගෝලීය පිහිටීම සහ සංවර්ධිත මාර්ග ජාලයක් පැවතීම හේතුවෙන්, කාර්මික වරායක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව හම්බන්තොට වරාය සංවර්ධනය කිරීම ආරම්භ කෙරිණි. වරාය ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් තරම් වරාය ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ගොඩනැගී නොමැති වීම, හම්බන්තොට වරායේ දුර්වල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා බලපා ඇති ප්‍රධාන හේතුවකි. එබැවින්, රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව යාන්ත්‍රණයක් තුළින් හම්බන්තොට වරාය ආශ්‍රිතව කර්මාන්තශාලා පිහිටුවීම සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට පියවර ගැනීම, හම්බන්තොට වරායේ ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට හේතු වනු ඇති අතර, කාර්මික වරායක් වශයෙන් එහි ඇති විභවතාවයෙන් උපරිම ඵල නෙලා ගැනීමට ද ඉඩ සලසනු ඇත. 2010 වසරේ දී වරාය මෙහෙයුම් ආරම්භ කිරීමේ පටන් හම්බන්තොට වරායේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය දුර්වල මට්ටමක පැවතිණි. හම්බන්තොට වරාය 2015 වසරේ දී බදුවලට පෙර වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 18.8 ක අලාභයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී බදුවලට පෙර රුපියල් බිලියන 10.9 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය. හම්බන්තොට වරායේ දුර්වල මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් එම ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ශක්‍යතාව අවදානමට ලක් වී ඇති අතර, ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි සමස්ත මූල්‍ය ප්‍රගතිය කෙරෙහි ද බලපෑම් එල්ල කර ඇත. එබැවින්, මෙම වරායට සාර්ථක ව්‍යාපාරික ආකෘතියක් සහ කාර්යක්ෂම කළමනාකරණයක් ඇති කිරීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු විය. තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 14.2 ක බදුවලට පෙර අලාභයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1.0 ක බදුවලට පෙර ලාභයක් වාර්තා කළේය. 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි ආදායම රුපියල් බිලියන 43.0 ක් දක්වා සියයට 7.0 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 28.7 ක් දක්වා පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 7.5 කින් පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලං.ව.අ. විදේශයන්ගෙන් ලබාගත් විශාල ණය ප්‍රමාණයක් ඇති බැවින්, විනිමය අනුපාත විචලනය නිසා ශ්‍රී ලං.ව.අ.හි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වයට බලපෑමක් ඇති වේ. 2016 වසරේ දී, විදේශ විනිමය අලාභයට පෙර ලාභය රුපියල් බිලියන 11.1 ක් වූ අතර, විදේශ විනිමය අලාභය රුපියල් බිලියන 10.0 ක් විය. අනෙක් අතට, 2015 වසරේ දී විදේශ විනිමය අලාභයට පෙර ලාභය රුපියල් බිලියන 6.0 ක් වුව ද, විදේශ විනිමය අලාභය රුපියල් බිලියන

20.2 ක් විය. දේශීය මුදල අවප්‍රමාණය වීම නිසා ගෙවිය යුතු විදේශ ණයවල රුපියල් වටිනාකම ඉහළ යෑම හේතු කොට ගෙන විදේශ විනිමය අලාභ ඇති වේ.

ජල සම්පාදනය හා වාර්මාර්ග

නල ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන අංශය කැපීපෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) ගෘහස්ත, වාණිජ හා කර්මාන්ත අවශ්‍යතා සඳහා නව ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා 138,750 ක් ලබා දෙමින් 2016 වසර අවසානය වනවිට සමස්ත ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 2.1 දක්වා වර්ධනය කිරීමට සමත් විය. මේ සමඟින්, 2016 වසරේ දී සමස්ත ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 7.1 කින් වර්ධනය විය. ජා.ජ.ස.ජ.ම. මගින් කළමනාකරණය කරනු ලබන විශාල හා මධ්‍ය පරිමාණ ජල සැපයුම් යෝජනා ක්‍රම මගින් නල ජලය සඳහා වන ප්‍රවේශය, 2015 වසර තුළ දී පැවති මුළු ජනගහනයෙන් සියයට 45.9 ක මට්ටමේ සිට 2016 වසරේ දී සියයට 47.7 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, දිවයින පුරා ආදායම් නූපදවන ජල ප්‍රමාණය 2015 වසර තුළ දී පැවති සියයට 27.3 ට සාපේක්ෂව 2016 වසර තුළ දී සියයට 25.6 ක් දක්වා අඩු විය. තවද, කොළඹ නගරය තුළ ආදායම් නූපදවන ජල ප්‍රමාණය 2015 වසර තුළ දී පැවති සියයට 46.2 ට සාපේක්ෂව 2016 වසර තුළ දී සියයට 45.7 ක් දක්වා අඩු විය. පසුගිය දශක කිහිපය පුරා ජල සම්පාදන සේවා ආවරණ මට්ටම සහ ගුණාත්මකභාවය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූව ද, ප්‍රමාණවත් ලෙස ජලය සහ

සනීපාරක්ෂාව සැපයීමට සහ එම සේවා සාධාරණ ලෙස රට පුරා සැපයීමට රජය සතු හැකියාව ඉක්මවා ගොස් ජල සැපයුම් අවශ්‍යතා වර්ධනය වී ඇත. මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරමින් මහජනතාවට සුරක්ෂිත පානීය ජල පහසුකම් සැපයීමේ අරමුණින්, දේශීය සහ විදේශීය මූලාශ්‍රවලින් ලැබූ මූල්‍ය පහසුකම් යොදාගෙන නව ව්‍යාපෘති 13 ක් ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2016 වසරේ දී ආරම්භ කර ඇත. මේ අතර, 2017 වසර තුළ දී ප්‍රතිලාභීන් 375,915 ක් පමණ ඉලක්ක කරගනිමින් උතුරු මැද, සබරගමුව, බස්නාහිර, ඌව සහ දකුණු පළාත් ආවරණය වන පරිදි නව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති හයක් ආරම්භ කිරීමට ද සැලසුම් කර ඇත. තවද, ගංගා ජලය දූෂණය අවම කිරීමට සහ විදි කාණු අපවිත්‍ර වීම අඩු කිරීමට ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ජලය ආශ්‍රිත රෝගාබාධ ඇතිවීම අවම කිරීමට ජා.ජ.ස.ජ.ම. අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය.

2016 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය වර්ධනය විය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2015 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් මිලියන 65 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2016 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 1,733 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය. ලබාදුන් නව ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 25.1 ක් දක්වා සියයට 17.5 කින් වර්ධනය වූව ද, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු පිරිවැය රුපියල් බිලියන 23.3 ක් දක්වා සියයට 9.1 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, 2016 වසරේ ජා.ජ.ස.ජ.ම.යේ ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් බිලියන 32.7 ක් වූ අතර, මෙය පසුගිය වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 18.7 ක වර්ධනයකි. මේ අතර 2016 අයවැයෙන් යෝජනා කළ පරිදි, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාව විසින් ජා.ජ.ස.ජ.ම.හි නියාමනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකසා ඇති අතර, එය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නගර සැලසුම් හා ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සහ ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීමට දායකත්වය ලබාදීමේ අරමුණින් මෙරට වාර්මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජයේ කාර්යභාරය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ සඳහා, ප්‍රධාන වගා බිම් ආශ්‍රිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ජල සැපයුමක් ලබාදීම සහතික කිරීමට ප්‍රධාන වාරි යෝජනා ක්‍රම 20 ක් සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන්කර ඇත. මේ අතර, දේශගුණික විපර්යාසවල අහිතකර බලපෑම් හැකිතාක් අවම කිරීමේ සහ දරුණු දේශගුණික කම්පනවලට මරොත්තු දිය හැකි පරිදි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, වාර්මාර්ග හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් 2014

3.7 සංඛ්‍යා සටහන

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය

ශීර්ෂය	2015 (අ)	2016 (ආ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2015	2016
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (ඇ)	331	337	0.6	1.8
වසර තුළ දී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	121,723	138,750	-2.0	14.0
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (ඈ)	1,953,721	2,092,471	6.6	7.1
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	600	649	4.3	8.2
ආදායම් නූපදවන ජලය (%)				
කොළඹ නගරය	46.2	45.7(ඈ)	-1.0	-1.0
සමස්ත දිවයින	27.3	25.6(ඈ)	-4.3	-6.4

(අ) සංඛ්‍යාදිත මූලාශ්‍රය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) වසර අවසානයේ දී
 (ඈ) ඇස්තමේන්තු

වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (CRIP) 2016 වසරේ දී ද දිස්ත්‍රික්ක නවයක පිහිටි ප්‍රධාන වාරි යෝජනා ක්‍රම 21 ක් ආවරණය කරමින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ අතිරේක මූල්‍යන ව්‍යාපෘතිය යටතේ දිස්ත්‍රික්ක අටක පිහිටි ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති 25 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා සැලසුම් සකස් කෙරෙමින් පවතී. ගංවතුර හා නියගය සහ දේශගුණික බලපෑම් පිළිබඳ පුරෝකථනය කිරීමටත් ඒ හා අදාළ විශ්ලේෂණයන් පිළියෙළ කිරීමටත් අවශ්‍ය දැනුම මේ වන විට ප්‍රමාණවත් නොවන මට්ටමක පවතින බැවින්, දේශගුණික බලපෑම් සඳහා වඩාත් හොඳින් මුහුණ දිය හැකි ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම සඳහා අවශ්‍ය වන උපායමාර්ග ස්ථාපනය කිරීම අයහපත් දේශගුණික බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වේ. දැනට පවතින ප්‍රධාන වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 20 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා 2016 වසරේ දී රජය විසින් රුපියල් බිලියන 11.2 ක් වෙන්කරන ලදී. වසර තුළ දී, ප්‍රධාන වාරි ව්‍යාපෘති සඳහා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වැය කළ මුදල රුපියල් බිලියන 8.3 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව 4.4 ක අඩු වීමකි. මෙම ප්‍රධාන වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම සඳහා යෙදවූ මුදල තුළ යාන් මය ජලාශය සඳහා වැය කළ රුපියල් බිලියන 5.7 ක් ද, දැඳුරු මය ජලාශය සඳහා වැය කළ රුපියල් බිලියන 0.6 ක් ද ඇතුළත් වේ. කෙසේ වෙතත්, මෑත කාලීනව බෝග වගාවන් සහ ජල විදුලිබල උත්පාදනය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් එල්ල කළ, වෙනස්වන සුළු කාලගුණික තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ජලය ගබඩා කිරීමේ අතිරේක පහසුකම් අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින්, ගංවතුර හා නියං තත්ත්ව හේතුවෙන් ඇතිවන අයහපත් බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා පවතින ජලාශවල ගබඩා ධාරිතාව ඉහළ නැංවිය හැකි පරිදි රොන් මඩ ඉවත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරිත්වය

සෞඛ්‍ය

පහසුවෙන් ලබාගත හැකි සහ ගුණාත්මක සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් ජනතාවට ලබා දීම සඳහා සෞඛ්‍ය අංශයේ භෞතික යටිතල පහසුකම් සහ මානව සම්පත් වැඩිදියුණු කිරීමට රජය 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියා කළේය. තාවකාලික දත්තවලට අනුව, 2016 වසර අවසානය වන විට, පුද්ගලයන් 1,036 දෙනෙකුට එක් සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍යවරයෙක් සහ පුද්ගලයන් 652 දෙනෙකුට එක් හෙද සේවකයෙක් බැගින් රජයේ රෝහල්වල සේවය කළහ. තවද, 2016 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයන් 1,000 කට ඇඳත් 3.6 ක් වන ලෙස පැවති රෝහල් 598 කින් රජයේ සෞඛ්‍ය

අංශය සමන්විත විය. රජය විසින් කළමනාකරණය කරන සෞඛ්‍ය අංශයට අදාළ භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අතරට අදාළ අමාත්‍යාංශ යටතේ පාලනය වන හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකක වැඩිදියුණු කිරීම, මහරගම ජාතික පිළිකා ආයතනයේ අති නවීන පිළිකා වාට්ටු සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම, ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ ගිලන් සේවා මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම, කළුතර දිස්ත්‍රික් මහ රෝහලේ සායනික ගොඩනැගිල්ල හා බාහිර රෝගී අංශ සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම, ද සොයිසා මාතෘ රෝහලේ නොමේරු ළදරු ඒකකය පුළුල් කිරීම සහ වතු රෝහල් සංවර්ධනය කිරීම ද අයත් විය.

ශ්‍රී ලංකාව ඇතැම් බෝවන රෝග අවම කිරීමේ දී සාර්ථකත්වයක් අත්කර ගෙන ඇති නමුත්, ඩෙංගු වැනි වෙනත් බෝවන රෝග කිහිපයක් පාලනය කිරීමේ දී තවමත් අභියෝග රැසකට මුහුණ පාමින් සිටී. අඛණ්ඩව වසර තුනක කාලයක් තුළ දේශීය වශයෙන් කිසිදු මැලේරියා රෝගියෙකු වාර්තා නොවීමෙන් දැක්වූ සාර්ථකත්වය හේතුවෙන්, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් 2016 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාව මැලේරියාව තුරන් කළ රටක් බවට සහතික කරන ලදී. මැලේරියාව දේශීය වශයෙන් පැතිර නොයන බව තහවුරු කර ගැනීමට, විශේෂයෙන්ම, දුෂ්කර ප්‍රදේශ හා මින් පෙර මැලේරියාව බහුල ලෙස පැතිර පැවති ප්‍රදේශ ද ඇතුළත්ව දීප-ව්‍යාප්තව දැඩි ඇගයීමක් සිදු කිරීමෙන් හා එම රෝගය යළි මතු වීම වැළැක්වීම සඳහා

**3.3 සංඛ්‍යා සටහන
සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය	2015	2016 (අ)
1. රාජ්‍ය අංශය		
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	610	598 (ආ)
ඇඳත් සංඛ්‍යාව	76,781	76,829
ප්‍රාථමික වෛද්‍ය සත්කාර ඒකක	475	487 (ආ)
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	19,429	20,458
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,017	1,011
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	32,272	32,499
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	8,689	8,268
2. ආයුර්වේද		
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	22,672	23,082
3. රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)		
පුනරාවර්තන වියදම	177.8	186.1
ප්‍රාග්ධන වියදම	140.6	155.4
	37.2	30.7

(අ) තාවකාලික මූලයන්: සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය
 (ආ) කොට්ඨාශ රෝහල් 12 ක් ප්‍රාථමික වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය
 වෛද්‍ය සත්කාර ඒකක තත්ත්වයට ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව
 පහත හෙළන ලදී. මුදල් අමාත්‍යාංශය
 (ඇ) ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ ලියාපදිංචි වී ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්

මෙරට සෞඛ්‍ය පද්ධතියට ඇති හැකියාව තක්සේරු කිරීමෙන් අනතුරුව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් මෙම සහතිකය ලබාදෙන ලදී. 2016 වසර තුළ දී, විශේෂයෙන් ඉන්දියාව, පාකිස්ථානය හ අප්‍රිකානු රටවලින් පැමිණි සංචාරකයින් අතරින් මැලේරියා රෝගීන් 41 දෙනෙකු වාර්තා වූව ද, මැලේරියා මර්දන ව්‍යාපාරය විසින් රජයේ හා පෞද්ගලික අංශයේ රෝහල්වලට නොමිලේ රෝග විනිශ්චය හා ප්‍රතිකාර පහසුකම් ලබාදෙමින් කඩිනම් සේවාවක් ලබාදෙන ලදී. මෙයට අමතරව, ඉලක්කගත අනුපාතිකය වූ සියයට එකකට වඩා අඩු අගයක ක්ෂුද්‍ර බරවා (microfilaria) රෝගී අනුපාතිකය පැවතීම හේතුවෙන් 2016 වසරේ දී ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ශ්‍රී ලංකාව වසාවාහී බරවා රෝගය තුරන් කළ රටක් බවට ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ඩෙංගු රෝගය තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම පොදු සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් බවට පත්ව ඇත. 2016 වසර තුළ දී සමස්ත දිවයිනෙන් ඩෙංගු රෝගීන් 55,150 දෙනෙකු වාර්තා වූ අතර, එය පුද්ගලයන් 100,000 කට රෝගීන් 260 කට අනුරූප වේ. 2015 වසරේ දී පුද්ගලයන් 100,000 කට වාර්තා වූ ඩෙංගු රෝගීන් ගණන 142 ක් විය. 2016 වසරේ දී වාර්තා වූ ඩෙංගු රෝගීන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑමට වසර තුළ දී පැවති අයහපත් පාරිසරික හා කාලගුණික තත්ත්වය ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් කල්තියා රෝගය හඳුනා ගැනීම හා පූර්වගාමී රෝග කළමනාකරණය තුළින් ඩෙංගු රක්තපාන උණ ඇතිවීම අවම කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, මදුරුවන් බෝවන ස්ථාන අඩු කිරීමේ වැඩසටහන් මාලාවක් හා ජාතික ඩෙංගු මර්දන සති දෙකක් ද පවත්වන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වසර තුළ දී ඩෙංගු රෝගීන් විශාල ප්‍රමාණයක් වාර්තා වූව ද, ඩෙංගු මරණ අනුපාතිකය සියයට 0.16 කට සීමා විය. මේ අතර, ක්ෂය රෝගය, සීකා (Zika), ජැපනීස් එන්සෙෆලයිටිස් සහ මී උණ වැනි වෙනත් බෝවන රෝග රැසකට අදාළව රටපුරා ආවේක්ෂණ වැඩසටහන් සහ කලින් හඳුනා ගැනීමේ හා ප්‍රතිකාර වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. තවද, 2016 වසරේ දී මානව ප්‍රතිශක්ති උග්‍රණතාව වෛරසය (එච්.අයි.වී.) සහ ලිංගිකව සම්ප්‍රේෂණය වන රෝග සඳහා අදාළ සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන හා දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් 527 ක් පවත්වන ලද අතර, කඩිනම් එච්.අයි.වී. පරීක්ෂණ සහ රෝගයට ගොදුරු වීමේ වැඩි අවදානමක් සහිත ජන කොටස් ඉලක්ක කරගත් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් රට පුරා එච්.අයි.වී. පරීක්ෂණ 4,532 ක් සිදු කරන ලදී.

අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ශ්‍රී ලංකාවට අඛණ්ඩව බලපාන බරපතල පොදු සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් බවට පත්ව ඇත¹. මෙම බරපතල සෞඛ්‍ය ගැටලුව විසඳීම සඳහා 2016 වසරේ දී අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය පිළිබඳ ජාතික ආවේක්ෂණ වැඩසටහන පවත්වන අධීක්ෂණ ස්ථාන ගණන රෝහල් 30 සිට 50 දක්වා පුළුල් කිරීමට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය කටයුතු කළේය. මෙම නව අධීක්ෂණ ස්ථානවලට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය හා කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු කිරීමේ කටයුතු ද සිදු කරන ලදී. මේ අතර, වකුගඩු රෝගීන්/අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සඳහා වෙබ් අඩවි පදනම් කරගත් තත්කාලීන රෝගීන් ලියාපදිංචි කිරීමේ පද්ධතියක් වන 'වකුගඩු රෝගීන්ගේ ජාතික ලේඛනය' 2016 වසර තුළ දී පුළුල් කරන ලද අතර, එම වසර තුළ දී වකුගඩු රෝගීන් 5,500 ක් පමණ මෙම පද්ධතිය යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත. තාක්ෂණික විශේෂඥයන්ගේ පොදු එකඟතාව මත, 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ නිදන්ගත වකුගඩු රෝග නිවාරණය සඳහා වන මාර්ගෝපදේශ සංශෝධනය කළ අතර, එම මාර්ගෝපදේශවලට අනුව සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කරන ලදී. මෙයට අමතරව, 2016 වසර තුළ දී ජලයේ ඇති බැර ලෝහ අනාවරණය කරගත හැකි නව රසායනික විශ්ලේෂක උපකරණ ලබා දීම මගින් අනුරාධපුරයේ පිහිටි ජලයේ තත්ත්ව පරීක්ෂණ රසායනාගාරය වැඩිදියුණු කරන ලදී. මෙම රසායනාගාරය 2017 වසරේ දී පූර්ණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයේ භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය ඉහළ යෑම සහ දිළිඳු ග්‍රාමීය පවුල්වලට මෙම රෝගය නිසා ඇතිවන බරපතල ආර්ථික ගැටලු පිළිබඳව සලකා බලන විට, මෙම සෞඛ්‍ය ගැටලුව පාලනය කිරීම සඳහා රජය, සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් හා රාජ්‍ය-නොවන ආයතන මගින් ගනු ලබන ප්‍රයත්න ශක්තිමත් කිරීම සහ කඩිනම් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. මේ සඳහා, බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රදේශවල සිටින සියළු ජනතාවට පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා දීම, රෝගය කල්තියා හඳුනා ගැනීම හා ආවේක්ෂණය සඳහා වන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, ඉහළ අවදානමක් සහිත ප්‍රදේශවල පවතින රෝහල්වල අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත වකුගඩු රෝගය සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමේ පහසුකම් ඉහළ නැංවීම, අවිනිශ්චිත

1 රෝගයේ භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය තුළින් පෙන්නුම් කරන පරිදි, අනුරාධපුරය හා පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කවල සියලුම ප්‍රදේශ, වයඹ පළාතේ පොල්පිහිම හා ගිරිබව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ, නැගෙනහිර පළාතේ දෙහිඅත්තකණ්ඩිය හා පදවි ශ්‍රීපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ, උග්‍රව පළාතේ මගියංගනය හා විදිමාලියද්ද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ, උතුරු පළාතේ වැලිඔය, වවුනියාව, වවුනියාව - දකුණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ සහ මධ්‍යම පළාතේ විල්ගමුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය පැතිරීමට ඉහළ අවදානමක් සහිත ප්‍රදේශ වේ.
මූලය: සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය

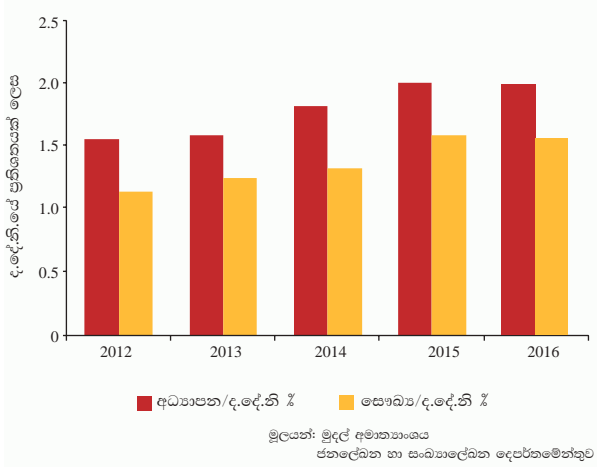
සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ඇති වීමට මුල්වන හේතුව සොයා ගැනීමට සිදු කරන පර්යේෂණ කටයුතු කඩිනම් කිරීම සහ ප්‍රදේශ පුරා පැතිර ඇති පරිසර දූෂණය පිටුදැකීම හා පාරිසරික ආරක්ෂාව සඳහා වන වැඩසටහන් කඩිනම් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

රටේ සමාජ-ආර්ථික, ජනගහන හා ජීවන රටාවල සිදුවන වෙනස්කම් හේතුවෙන් බෝනොවන රෝග ද ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අංශයට සැලකිය යුතු අභියෝගයක් එල්ල කර ඇත. නිදන්ගත බෝනොවන රෝග ඇති අයට ප්‍රතිකාර කිරීම සහ අත්‍යවශ්‍ය ඖෂධ ප්‍රතිපත්තියක් තුළින් ප්‍රතිකාර ලබාදීම සඳහා වන ප්‍රාථමික සත්කාර පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීමට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. නිදන්ගත බෝනොවන රෝග නිවාරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මගින් දුම්පානය, මධ්‍යසාර, ස්පූර්තාව සහ සෞඛ්‍යට අහිතකර ආහාර ගැනීම හා ව්‍යායාමවලින් තොර ජීවන රටා යන බෝනොවන රෝග ඇති වීමට බලපෑ හැකි ප්‍රධාන පොදු අවදානම් සාධක හතරක් පිළිබඳව අවධානය යොමුකර ඇත. රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල සහාය ඇතිව දැනට පවතින සෞඛ්‍ය ජාලය හරහා මෙම අවදානම් සාධක අඩු කිරීමට විවිධ උපායමාර්ග ක්‍රියාත්මක කර ඇත. දුම්කොළ නිසා ඇතිවන සෞඛ්‍ය අවදානම්, වේදනා හා විරුපී වීම් පිළිබඳව සියලු වයස් කාණ්ඩ අතර ඉහළ දැනුම්වත්භාවයක් ඇති කිරීමේ අරමුණින් 2016 වසර තුළ දී දුම්වැටි පැකට්ටුවලින් සියයට 80 ක් ආවරණය වන ලෙස රූපමය අවවාද ඇතුළත් කිරීමට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය තීරණය කළේය. තවද, පාන වර්ගවල ඇති සීනි මට්ටම නිරූපණය වන පරිදි අනිවාර්ය වර්ණ කේතයක් ඇතුළත් කිරීම ද 2016 වසරේ දී හඳුන්වා දෙන ලදී. සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ආහාර තෝරා ගැනීම සඳහා වන මෙම වැඩසටහන් තුළින් ඇතිවන මහජන දැනුම්වත්භාවය බෝනොවන රෝග වැළැක්වීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව, බෝනොවන රෝග නිවාරණය හා පාලනය සම්බන්ධව සමාජය දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහනක් ඇරඹීමට සහ කුඩා පොත් මිලියනයක් බෙදාහැරීම මගින් 6-9 ශ්‍රේණිවල සිසුන් අතර සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය සැලසුම් කර ඇත. තවද, ශරීර ස්කන්ධ දර්ශකය සහ ආහාර හා ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව සිසුන් දැනුම්වත් කිරීම සඳහා පාසල් 400 ක සෞඛ්‍ය පියස පිහිටුවීමට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය සැලසුම් කර ඇත. අනතුරු වැළැක්වීම ද බෝනොවන රෝග ඒකකයේ ප්‍රධාන අරමුණක් විය. ළඳුරු විශේෂ සිට වැඩිහිටි අවධිය දක්වා සියලුම වයස් කාණ්ඩ ආවරණය වන සේ උපතේ සිට මරණය දක්වා පුද්ගලයකුගේ ජීවිත කාලය තුළ සිදු විය හැකි සියලු

ආකාරයේ අනතුරු වැළැක්වීම පිළිබඳව වැඩසටහන්, මාර්ගෝපදේශ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම බෝනොවන රෝග ඒකකයේ අනතුරු වැළැක්වීමේ උපායමාර්ගයට ඇතුළත් වේ. ඒ අනුව, 2016 ජුනි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික රෝහල් හා ඉන් ඉහළ තලයේ රෝහල්වල අනතුරු ආවේක්ෂණ වැඩසටහන් ආරම්භ කරන ලදී. මෙයට අමතරව, අනතුරු වළක්වාලීම පිළිබඳ මහජන දැනුම්වත්භාවය වැඩි කිරීම සඳහා සමාජ මාධ්‍ය ජාල ව්‍යාපාරයක් හා මහජන දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

සලකා බලන කාලය තුළ දී, සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම සඳහා වූ පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය අඛණ්ඩව පුළුල් විය. 2016 වසර අවසානය වනවිට ඇදුන් 6,330 කින් සමන්විත බටහිර වෛද්‍ය සේවාව ක්‍රියාත්මක වන පෞද්ගලික රෝහල් 225 ක් පැවැතුණි. මෙයට අමතරව, මුළු ඇදුන් 326 කින් සමන්විත පෞද්ගලික ආයුර්වේද රෝහල් 22 ක් ද විය. තවද, 2016 වසර අවසානය වනවිට පෞද්ගලික වෛද්‍ය ගිලන්තරම් සේවා 26 ක්, පූර්ණ කාලීන දත්ත ශල්‍යාගාර 146 ක්, පූර්ණ කාලීන සාමාන්‍ය වෛද්‍ය සේවා/ බෙහෙත් ශාලා/ වෛද්‍ය සායන 521 ක්, පූර්ණ කාලීන විශේෂඥ වෛද්‍ය සේවා 24 ක්, වෛද්‍ය රසායනාගාර 967 ක් සහ වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන/ නිවාරණ මධ්‍යස්ථාන/ දිවා සුරැකුම් වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන/ වෛද්‍ය චැනල් සේවා 502 ක් සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ලියාපදිංචි වී තිබුණි. 2016 වසරේ දී සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය, පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමන මණ්ඩලයේ සහ ජාතික ආධුනිකත්ව හා කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරියේ සහභාගිත්වයෙන් පෞද්ගලික රෝහල්, වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන සහ දත්ත

3.8 රූප සටහන
සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ
රජයේ වියදම්

ශල්‍යාගාරවල දැනට සේවය කරන පෞද්ගලික අංශයේ හෙද කාර්ය මණ්ඩලය හා දත්ත ශල්‍ය සහායකයන් සඳහා ඔවුන්ගේ දැනුම් පරතරයන් පියවීම සහ දැනුම අලුත් කරගැනීම සඳහා පාඨමාලා පැවැත්වීම ආරම්භ කරන ලදී. බෝනොවන රෝගවලට අදාළ පරීක්ෂා කිරීම් හා සෞඛ්‍ය සත්කාර සේවා සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යෑමත් සමඟ රටේ සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ දී පෞද්ගලික අංශය ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. කෙසේ වෙතත්, පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් නියාමනය කිරීම මගින් එම ආයතනවලින් මනා හා ස්ථාවර ප්‍රමිතියෙන් යුතු සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ ආරක්ෂිත පිළිවෙත් අනුගමනය කෙරෙන බව තහවුරු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

අධ්‍යාපනය

රටේ ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය සඳහා සියලුම දරුවන්ට ගුණාත්මක සහ සාධාරණ ප්‍රවේශයක් සහිතව ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට අනුව, 2016 වසරේ දී වයස අවුරුදු 5-14 අතර වයස් සීමාවේ සිසුන්ගේ පාසල්වලට ඇතුළත් වීමේ ශුද්ධ අනුපාතය සියයට 97.35 ක් වූ අතර, පිරිමි සහ ගැහැනු සිසුන් සඳහා වන ශුද්ධ ඇතුළත් වීමේ අනුපාත පිළිවෙලින් සියයට 98.38 ක් සහ 96.31 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, පාසල් සහභාගිත්වය මැනීමට යොදා ගැනෙන 1 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය² 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 85.09 සිට 2016 වසරේ දී සියයට 86.54 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පිරිමි සහ ගැහැනු සිසුන්ගේ 11 ශ්‍රේණිය දක්වා රැඳී සිටීමේ අනුපාත පිළිවෙලින් සියයට 83.31 ක් සහ 89.9 ක් විය. ඉහළම දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය වූ සියයට 92.21 බස්නාහිර පළාතෙන් වාර්තා වූ අතර, අවම දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාත නැගෙනහිර පළාතෙන් (සියයට 75.59) සහ උතුරු පළාතෙන් (සියයට 79.91) වාර්තා විය. විශේෂයෙන් ගත් කල, පිරිමි සිසුන්ගේ 1 සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය නැගෙනහිර පළාතේ (සියයට 71.59 ක්) සහ උතුරු පළාතේ (සියයට 75.36 ක්) අඩු අගයක පවතී. මෙම ප්‍රදේශවල දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතින බැවින් විශේෂයෙන්ම, පිරිමි දරුවන් තම ගෘහ ආදායමට දායක වීම සඳහා පාසල් හැරගොස් රැකියා අවස්ථා සොයා යෑම, උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය අවම අගයක පැවතීමට හේතු වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, නිසි අධ්‍යාපනයක් නොමැති වීම නිසා මෙම දරුවන්ට රැකියා අවස්ථා අඩු වනු ඇති අතර, එය මෙම කලාප

ඉහළ දරිද්‍රතාවයක් සහිත ජනාවාස බවට පත්වීමට හේතු වනු ඇත.

2016 වසර තුළ දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පාසල් සහභාගිත්ව මට්ටම් වර්ධනය කිරීම සඳහා පියවර රැසක් ගෙන ඇත. අධ්‍යාපනයේ රැඳී සිටීමේ

**3.9 සංඛ්‍යා සටහන
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය	2015 (අ)	2016 (ආ)
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,997	11,021
රජයේ පාසල්	10,144	10,162
ප්‍රාථමික පාසල්	3,704	3,778
ද්විතීයික පාසල්	6,440	6,384
ඉන්, ජාතික පාසල්	352	353
වෙනත් පාසල්	853	859
පිරිවෙන්	749	754
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	104	105
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	4,418,173	4,345,517
රජයේ පාසල්	4,129,534	4,143,107
වෙනත් පාසල්	201,034	202,410
පිරිවෙන්	64,806	66,003
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	136,228	136,407
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඈ)	87,605	෭෭,෩෦෦
3. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	259,967	249,374
රජයේ පාසල්	236,999	235,999
වෙනත් පාසල්	13,851	13,375
පිරිවෙන්	6,776	6,503
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ඇ)	7,075	6,872
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඈ)	9,117	෭෭,෩෦෦
4. නව ඇතුළත්කර ගැනීම් (ඉ)	323,337	326,966
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය		
රජයේ පාසල්	17	18
වෙනත් පාසල්	15	15
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඈ)	10	෭෭,෩෦෦
6. ප්‍රාථමික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 5-9)	97.52	95.91
7. ද්විතීයික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 10-14)	95.14	95.91
8. වයස් විශේෂිත ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 5-14)	98.36	97.35
9. ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	8	8
10. වසර තුළ දී පුහුණු කළ ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	994	2,294
11. ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ සංඛ්‍යාව	19	19
පුහුණුව ලත් මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	6,624	9,478
වසර තුළ දී පුහුණුව නිමකළ ගුරු සංඛ්‍යාව	2,467	2,073

(අ) සංශෝධිත මූලාශ්‍රය: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
 (ආ) නාවකාලික
 (ඇ) රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ලබුන් සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ).
 (ඈ) 2015 වසරේ දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වන ලද දීප ව්‍යාප්ත සමීක්ෂණයක් මත 2015 දත්ත පදනම් වේ.
 (ඉ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.

2 11 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය යනු දැනට 11 ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන සිසුන්, වසර 10 කට පෙර 11 ශ්‍රේණියට ඇතුළත් කරගත් මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාවට දරන අනුපාතයෙහි ප්‍රතිශතය වේ.

අනුපාත ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් සිසුන්ගේ දක්ෂතා හා අපේක්ෂා මෙන්ම ශ්‍රම වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සපුරාලන, වසර 13 ක අනිවාර්ය අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම සඳහා නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති යෝජනාවක් 2016 වසරේ දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඊට අමතරව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් උතුරු පළාත වැනි අඩු අධ්‍යාපන කාර්යසාධනයක් සහිත අධ්‍යාපන කලාපවල විදුහල්පතිවරුන්, නියෝජ්‍ය විදුහල්පතිවරුන් සහ ගුරුවරුන්ගේ දැනුම හා ඉගැන්වීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම සඳහා ශක්‍යතා සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, පාසල් නිල ඇඳුම් මිල දී ගැනීම වෙනුවෙන්, පාසල් 10,145 ක සිටින, ආසන්න වශයෙන් සිසුන් මිලියන 4.3 ක් සඳහා නොමිලේ වවුචරපත් ලබාදෙන ලදී. මීට අමතරව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පාසල් 6,946 ක සිසුන් 973,245 කට ප්‍රතිලාභ ලබා දෙමින් දිවා ආහාර වැඩසටහන සඳහා රුපියල් බිලියන 4.0 ක් වැය කර ඇත. තවද, උතුරු පළාතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ලෝක ආහාර වැඩසටහන මගින් පාසල් 965 ක සිසුන් 162,272 කට ප්‍රතිලාභ හිමි විය. කෙසේ වෙතත්, විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය සහ වතු අංශවල අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල දරුවන් ඉලක්ක කර ගනිමින් පාසල් සහභාගිත්වය දිරිගැන්වීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

2016 වසර තුළ දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් දිවයින පුරා පාසල් දරුවන් සඳහා සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ පවතින අසමානතා අවම කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. කලාපය හෝ පාසල් වර්ගය කුමක් වුව ද, සෑම සිසුවෙකුටම අධ්‍යාපනයේ සමාන අවස්ථා හිමිකර දීමේ අරමුණින් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් 'ළගම පාසල හොඳම පාසල' සංකල්පය හඳුන්වා දෙන ලදී. 'ද්විතීයික පාසල් 1,000 ක් සංවර්ධනය කිරීම' ව්‍යාපෘතිය යටතේ තාක්ෂණික විද්‍යාගාර 995 ක් ඉදිකර ඇති අතර, 2016 වසර අවසානය වන විට එයින් විද්‍යාගාර 961 ක් ක්‍රියාකාරී විය. මීට අමතරව, තෝරාගත් ද්විතීයික පාසල් 251 ක තාක්ෂණ පීඨ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට ද යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව, සලකා බලන වසර අවසානය වනවිට තාක්ෂණ පීඨ 226 ක ඉදිකිරීම් අවසන් කර ඇති අතර, එයින් පීඨ 216 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවැතුණි. තවද, තෝරාගත් පාසල් 1,166 ක සනීපාරක්ෂක සහ ජල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන 'සනීපාරක්ෂාව ප්‍රමුඛ වේ' වැඩසටහන යටතේ පාසල් 908 ක සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2016 වසර අවසානය වන විට නිම කර ඇත. මෙයට අමතරව, රජයේ පාසල්වල භෞතික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා තවත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම එක් එක් පුද්ගලයාගේ පෞද්ගලික හා වෘත්තීය සංවර්ධනය සඳහා ඉතා වැදගත් වන අතර, එමගින් අනාගතයේ දී ඵලදායී ශ්‍රම බලකායක් ද නිර්මාණය කෙරෙනු ඇත. ඒ අනුව, ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික පාසල්වල ඉගැන්වීමේ ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් 2016 වසරේ දී ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන හතක් හරහා ඉගැන්වීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මේ අතර, ගුරු පුහුණු මධ්‍යස්ථාන 109 ක් හරහා පවත්වන ලද කෙටි කාලීන ගුරු සංවර්ධන වැඩමුළු සහ වෘත්තීය ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් මගින් ගුරුවරුන් 45,000 ක් පුහුණු කරන ලදී. 2013 වසරේ දී පාසල් 251 ක අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර උසස් පෙළ සඳහා තාක්ෂණික විෂය ධාරාව හඳුන්වා දෙන ලදී. දැනුම උත්පාදනය සහ සොයාගැනීම් හා නව නිපැයුම් සඳහා විද්‍යාත්මක සාක්ෂරතාව සහ ගණිත කුසලතාවයෙහි වැදගත්කම හඳුනාගෙන, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් විද්‍යා සහ ගණිත විෂයන්ට අදාළ ගුරුවරුන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කර ඇත. තවද, ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික පාසල් මට්ටම්වල සිට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම සඳහා අවස්ථාව ලබාදීම තුළින් වෙනස් වන තාක්ෂණයට අනුව හැඩගැසීමට දරුවන්ට ඇති හැකියාව වැඩිදියුණු වන අතරම, එමගින් අනාගතයේ දී ඔවුන්ගේ වෘත්තීය අවස්ථා මෙන්ම රැකියා නියුක්තිය ද ඉහළ නැංවෙනු ඇත. සලකා බලන වසර තුළ දී, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ උපාධිධාරී ගුරුවරුන් 300 දෙනෙකු සහ ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨවලින් සමන්විත ගුරුවරුන් 200 දෙනෙකු පාසල් මට්ටමින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉගැන්වීම සඳහා තවදුරටත් පුහුණු කරවන ලදී. මේ අතර, දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය පිළිබඳව නව කලාප මධ්‍යස්ථාන පහක ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කර ඇති අතර, මධ්‍යස්ථාන අටක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. මීට අමතරව, විදුලි සංදේශ සහ ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන තොරතුරු හා සන්නිවේදන නියෝජ්‍යායතනයේ සහාය ඇතිව අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් 'ස්මාර්ට්' උපාංග සහිත ඩිජිටල් පන්ති කාමර පිහිටුවීම මගින් ඩිජිටල් අධ්‍යාපන ක්‍රමය හඳුන්වා දීමට සැලසුම් කර ඇත. පාසල් 150 ක ඩිජිටල් පන්ති කාමර 300 ක් ස්ථාපිත කරමින් 2016 සිට 2018 දක්වා නියමු ව්‍යාපෘතියක් සිදු කිරීමට නියමිතය.

2016 වසර තුළ දී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සැපයීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ දායකත්වය අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. සලකා බලන වසර තුළ දී,

පෞද්ගලික පාසල් 105 ක් (ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර) සහ පිරිවෙන් 754 ක් මෙරට ක්‍රියාත්මක විය. පෞද්ගලික පාසල්වල ඉගෙනුම ලැබූ සිසුන් සංඛ්‍යාව (ජාත්‍යන්තර පාසල්වල ඉගෙනුම ලැබූ සිසුන් සංඛ්‍යාව හැර) පෙර වසරේ දී වාර්තා වූ 136,228 සිට 2016 වසර තුළ 136,407 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2016 වසර තුළ දී පිරිවෙන්වල අධ්‍යාපනය ලැබූ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව 66,003 ක් විය. වර්තමානයේ දී රජය විසින් අනුමත කරන ලද පෞද්ගලික පාසල්, පළාත් සහ කලාප ආයතනවල අධීක්ෂණය යටතේ පවතී. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර පාසල් නියාමනය, පරීක්ෂා කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට හෝ පළාත් හෝ කලාප ආයතනවලට අයත් නොවේ. මේ වනවිට, ජාත්‍යන්තර පාසල්වලට ඇතුළත් වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වර්ධනය වෙමින් පවතින හෙයින්, එම ආයතනවලින් සපයනු ලබන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව සහතික කිරීම සඳහා එවැනි පාසල් නියාමනය සහ අධීක්ෂණය සඳහා යම් විධිමත් ක්‍රමවේදයක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍යය. කෙසේ වෙතත්, රජය විසින් සිදුකරනු ලබන ජාත්‍යන්තර පාසල් නියාමන හා අධීක්ෂණය හේතුවෙන් ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුතු ජාත්‍යන්තර පාසල්වල සුමට ක්‍රියාකාරිත්වයට බාධා ඇති නොකළ යුතුය.

දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් තුළ ශ්‍රම වෙළඳපොළෙහි අවශ්‍යතා සපුරාලීමෙහි වැදගත්කම වටහාගත් උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය සහ විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ ප්‍රමාණාත්මක බව හා ගුණාත්මක බව ඉහළ නැංවීම සඳහා 2016 වසර තුළ දී පියවර රැසක් ගෙන ඇත. 2015 වසරේ පැවති අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගයේ ප්‍රතිඵල පදනම් කරගනිමින් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් 2015/2016 අධ්‍යයන වර්ෂය සඳහා සාමාන්‍ය සහ විශේෂ ප්‍රවේශය යටතේ රජයේ විශ්වවිද්‍යාලවලට සිසුන් 28,952 ක් ඇතුළත් කරගන්නා ලදී. වසර තුළ දී, විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් 2014/2015 අධ්‍යයන වර්ෂය සඳහා 2014 වසරේ අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාග ප්‍රතිඵල පදනම් කරගනිමින් විශේෂ විධිවිධාන යටතේ සිසුන් 1,333 ක් ඇතුළත් කිරීමේ කටයුතු ද අවසන් කරන ලදී. තවද, 2016 වසර තුළ දී ප්‍රථම උපාධි පාඨමාලා 38 ක් සහ පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා 15 ක් සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. මීට අමතරව, වසර තුළ දී රජයේ විශ්වවිද්‍යාල තුළ නව පීඨ නවයක්, නව දෙපාර්තමේන්තු 34 ක් සහ නව මධ්‍යස්ථාන තුනක් ද ස්ථාපිත කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, රජය යටතේ පවතින විශ්වවිද්‍යාල 17 තුළ ඇති සීමිත සම්පත් විශාල ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවකට උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබාදීමට තරම් ප්‍රමාණවත්

3.10 සංඛ්‍යා සටහන
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ (අ)

ශීර්ෂය	2015 (අ)	2016 (අ)
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2. අනෙකුත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සංඛ්‍යාව	18	18
3. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (උපාධි අපේක්ෂක) (අ)		
විශ්වවිද්‍යාල (ඉ)	83,778	86,061
ආයතන	3,307	3,376
විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය	22,097	22,546
4. මුළු කාර්යමණ්ඩලය (සියලුම විශ්වවිද්‍යාලවල)		
අධ්‍යයන	5,199	5,422
අතධ්‍යයන	10,726	11,096
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය	17.8	17.5
6. වයස් විශේෂිත උපාධි අපේක්ෂක ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 19-23) (අ)	6.6	6.9
7. අ.පො.ස උසස් පෙළ සිට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත්වීම		
ඇතුළත්වීමට සුදුසුකම් ලැබූ ප්‍රමාණය (%)	60.46	51.43
සුදුසුකම් ලැබුවහොත් ඇතුළත් වූ ප්‍රමාණය (%)	17.14	18.61
8. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඊ)	37,058	38,501
ප්‍රථම උපාධි	29,545	30,819
පශ්චාත් උපාධි	7,513	7,682
9. ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (උ)	25,676	28,952
10. විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත්වීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබූ සංඛ්‍යාව	149,572	155,550

මූලාශ්‍රය: විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව

- (අ) විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව යටතේ පවතින විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
- (ආ) සංශෝධිත
- (ඇ) තාවකාලික
- (ඈ) බාහිර උපාධි පාඨමාලා ඇතුළත් නොවේ.
- (ඉ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.
- (ඊ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් වේ.
- (උ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ.

නොවන බව පැවති සියලුම රජයන් විසින් හඳුනා ගෙන ඇත. එබැවින්, රජය විසින් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ආයෝජනය කිරීමට සහ උපාධි පාඨමාලා පවත්වන රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන පිහිටුවීමට පෞද්ගලික ආයෝජකයන්ට අවස්ථාව සලසා දීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත. දේශීය සිසුන් විදේශීය විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත් වීම හේතුවෙන් මෙරටින් ගලායන විදේශ මුදල් ප්‍රවාහය අඩු කිරීමටත්, විදේශීය සිසුන් මෙරට රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට ඇතුළත් වීමෙන් රටට ගලායන විදේශ මුදල් ප්‍රවාහ වැඩි කිරීමටත් මෙම රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන ඉතා වැදගත් වේ. 2016 වසර අවසානය වන විට, උපාධි පිරිනමනු ලබන රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 17 ක් උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් හඳුනා ගෙන ඇති අතර, මෙම ආයතන මගින් පිළිගත් දේශීය උපාධි පාඨමාලා 96 ක් පිරිනැමීම සිදුවේ. උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට අනුව, රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන

ආයතන මගින් පිරිනමනු ලබන මෙම හඳුනාගත් උපාධි පාඨමාලා සඳහා වාර්ෂිකව සිසුන් 4,000 කට අධික පිරිසක් ලියාපදිංචි වේ. තවද, 2016 වසර තුළ දී රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 15 ක සිසුන් 11,500 කට ආසන්න පිරිසක් දේශීය උපාධි පාඨමාලා හදාරමින් සිටියහ. මීට අමතරව, මෙම ආයතන මගින් පිරිනමනු ලබන අනුබද්ධ උපාධි පාඨමාලා සඳහා සිසුන් 7,000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ලියාපදිංචි වී සිටියහ. කෙසේ වෙතත්, ලාභ ඉපැයීමේ අරමුණ ඉටුකර ගන්නා අතරම අධ්‍යාපන සේවා සැපයීමේ සමාජමය වගකීම ඉටුකිරීම සඳහා ද මෙම ආයතන වගකිව යුතු වේ. මෙම රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මගින් ලබා දෙන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය පවත්වා ගෙන යෑම, ලියාපදිංචි වන සිසුන්ගේ බලාපොරොත්තු ඉටු කිරීම සඳහා මෙන්ම ආර්ථිකයට දායක විය හැකි නිපුණ ශ්‍රමිකයන් බිහි කිරීම සඳහා ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ හේතුවෙන්, පෞද්ගලික අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ආයෝජන දිරිගන්වන අතරම, මෙම පෞද්ගලික ආයතන මගින් පිරිනමනු ලබන උපාධි පාඨමාලාවල ගුණාත්මකබව පිළිබඳව අධීක්ෂණය කිරීම සහ උපාධි පාඨමාලා පිළිගැනීමට ලක් කිරීම අතිශය වැදගත් වේ. මේ දීර්ඝකාලීන අවශ්‍යතාව සපුරාලීම සඳහා ජාතික තත්ත්ව සහතික සහ ප්‍රතීතන කොමිෂන් සභාව (National Quality Assurance and Accreditation Commission) ස්ථාපිත කිරීම සඳහා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පනත් කෙටුම්පතක් සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටින අතර, මෙමගින් රට තුළ ක්‍රියාත්මක උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සියල්ලම නියාමනය කෙරෙනු ඇත.

වෙනස් වන ශ්‍රම වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා කාර්මික, වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු අංශය මගින් වෘත්තීය විශේෂිත අධ්‍යාපන වැඩසටහන් පිරිනැමීම තුළින් සිසුන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සඳහා අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබාදීමට අඛණ්ඩව ක්‍රියා කරන ලදී. පාසල් සහ රජයේ විශ්වවිද්‍යාල තුළින් ද්විතියික හා තෘතීයික අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අවස්ථා අහිමි වූ සිසුන්ගේ විවිධාකාර වූ අපේක්ෂා සඵල කරගැනීම සහ ඔවුන්ගේ නිපුණතා හා කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා කාර්මික හා වෘත්තීය පුහුණු ක්ෂේත්‍රය පුළුල් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. 2016 වසර අවසානය වන විට රජයේ ආයතන 313 ක් සහ පෞද්ගලික සහ රජයේ නොවන ආයතන 451 කින් සමන්විත වූ කාර්මික, වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්ෂේත්‍රය මෝටර් රථ අළුත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම, ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්, විදුලි, ඉලෙක්ට්‍රොනික හා විදුලි සංදේශ, මූල්‍ය, බැංකු හා කළමනාකරණය, ආහාර තාක්ෂණය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය හා බහුමාධ්‍ය, රෙදිපිළි හා නිමි ඇඳුම්, සම්භාණ්ඩ හා පාවහන්

3.11 සංඛ්‍යා සටහන
තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2015	2016 (අ)
1. ලියාපදිංචි කළ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන සංඛ්‍යාව (ආ)	1,353	764
රාජ්‍ය	635	313
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	718	451
2. පිළිගත් පාඨමාලා සංඛ්‍යාව	2,291	2,659
රාජ්‍ය	1,588	1,876
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	703	783
3. ප්‍රදානය කළ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම්		
සහතිකපත් සංඛ්‍යාව	44,148	47,017
කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව	4,171	4,169
ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය	11,787	11,182
වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය	10,484	17,517
ජාතික තරුණ සේවා සභාව	1,244	1,957
පෞද්ගලික ආයතන	16,462	12,192

(අ) තාවකාලික මූලය: තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන (ආ) වසර අවසානයේ දී කොමිෂන් සභාව

සහ ශීතකරණ හා වායු සමනය ආදී පුළුල් විෂය පරාසයක පිළිගත් පාඨමාලා 2,656 ක් පිරිනමන ලදී. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) සඳහා හඳුන්වා දී ඇති තාක්ෂණ විෂය ධාරාව හේතුවෙන්, විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන අවස්ථා අහිමි වුව ද, කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතනය හරහා සිය ද්විතීයික හා තෘතීයික අධ්‍යාපනය අතර සම්බන්ධතාවක් ඇතිකර ගැනීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලැබී ඇත. මීට සමගාමීව, රට තුළ නිපුණ ශ්‍රමිකයින් හිඟ වීම හේතුවෙන් උද්ගත විය හැකි අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීමට ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය (NAITA), ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය (SLVTA) සහ කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව (DTET) හරහා ශ්‍රමිකයන් 10,000 ක් පුහුණු කිරීම සඳහා රජය විසින් රුපියල් මිලියන 500 ක් වෙන්කර ඇත. මෙම පුහුණු වැඩසටහන් යටතේ, ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ (ජා.නි.සං.අ.) ආදර්ශ ව්‍යාපෘතිවල සහ ප්‍රධාන කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතිවල පුහුණුව ලබාගැනීම සඳහා යොමු වූ 9,306 දෙනෙකු ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරියේ ලියාපදිංචි වී ඇත.

නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය

රටේ අඩු හා මැදි ආදායම්ලාභී ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් රජය නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළේය. අඩු හා මැදි ආදායම්ලාභී ජනතාවගෙන්

නිවාස පහසුකම් සඳහා ඇති ඉහළ ඉල්ලුම සපුරාලීමට ජා.නි.සං.අ. හා නාගරික ජනාවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.ජ.සං.අ.) අඛණ්ඩව වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. මේ සඳහා, මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2016 වසර සඳහා රුපියල් මිලියන 6,432.0 ක් වෙන්කරන ලදී. මෙයට අනුකූලව, ජා.නි.සං.අ. හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.සං.අ.) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන විසිරි නිවාස වැඩසටහන, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සඳහා නිවාස වැඩසටහන, වැන්දඹුවන් සඳහා නිවාස ලබාදීමේ වැඩසටහන, පිබිදුණු ගම්මාන වැඩසටහන, වැලිමය විශේෂ ව්‍යාපෘතිය, සෙවණ ගම්මාන නිවාස වැඩසටහන, සම්පත් සෙවණ නිවාස වැඩසටහන සහ මධ්‍ය ආදායම්ලාභී නිවාස වැඩසටහන වැනි නව නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය විසින් ආරම්භ කර ඇත. 2016 වසර තුළ දී ජා.නි.සං.අ. විසින් නිවාස ඒකක 101,729 ක ඉදිකිරීම් නිම කළ අතර, අලුතින් ඉදි කළ නිවාස ඒකක 7,559 ක් එයට ඇතුළත් විය. තවද, ජා.නි.සං.අ. විසින් ප්‍රතිලාභීන්ට හිමිකම් ඔප්පු හා කල්බදු ඔප්පු පිරිනැමීම සඳහා වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, 2016 වසර තුළ දී හිමිකම් ඔප්පු 1,851 ක් හා කල්බදු ඔප්පු 7,599 ක් ලබා දී ඇත. මේ අතර, නිවසක හිමිකාරීත්වය නොමැති බැවින් විවිධ අපහසුතාවන්ට ලක්වන අඩු හා මැදි ආදායම්ලාභී කණ්ඩායම් ඉලක්ක කරගනිමින් විවිධ වැඩසටහන් තුළින් සමස්ත නිවාස සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීමට ජා.නි.සං.අ. සහ නා.ජ.සං.අ. සැලසුම් කර ඇත. නා.ජ.සං.අ. යටතේ සිදු කරන ලිදුල හා හලාවන නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන්වලට අදාළ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 වසරේ දී අවසන් කළ අතර, ලුනාව නිවාස ව්‍යාපෘතියේ නිවාස ඒකක 356 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පැවතුණි. තවද, කොළඹ, හම්බන්තොට, කළුතර, ත්‍රිකුණාමලය, අනුරාධපුරය, කුරුණෑගල, ගාල්ල හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්ක ආවරණය කරමින් ස්වයංකීර්ති ප්‍රජා මූලික සංවිධාන පිහිටුවීම, අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසවල සිටින කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සහ ප්‍රජා ක්‍රියාකාරීත්ව වැඩමුළු පැවැත්වීම වැනි මානව සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් අඩු ආදායම්ලාභී ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා නා.ජ.සං.අ. විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ඉදිකෙරෙමින් පවතින නිවාස ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීමේ වගකීම ද නා.ජ.සං.අ.ට පැවරී ඇත.

අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට තිරසාර නිවාස පහසුකම් ලබාදීමේ අරමුණින් 2016 වසර තුළ දී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන ඇත. ස්වභාවික ආපදාවලින් ඇතිවන බලපෑම අවම කිරීම සහ තිරසාර මානව ජනාවාස සංවර්ධන සංකල්ප ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් රජයේ

දැක්ම පිළිබිඹු වන ලෙස ජාතික නිවාස ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මේ අතර, රටේ වර්තමාන නිවාස අවශ්‍යතාව පිළිබඳ විශ්ලේෂණය හා කාලීන දත්ත හා තොරතුරු නොමැති වීම නිසා රටේ නිවාස අවශ්‍යතාව සපුරාලීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේ දී හා සැලසුම් සකස් කිරීමේ දී, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශයට ගැටලු මතු වී ඇත. එබැවින්, මුළු දිවයිනම ආවරණය වන ලෙස සියලු ග්‍රාම නිලධාරී වසම්වල නිවාස අවශ්‍යතා පිළිබඳ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මට්ටමින් සමීක්ෂණයක් සිදු කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. සමීක්ෂණ සිදු කරන ලද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 331 අතුරින් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 315 කට අදාළ දත්ත නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය වෙත මේ වන විට ලැබී ඇත. සමීක්ෂණයේ වර්තමාන ප්‍රතිඵල අනුව, පවතින නිවාසවල ඇති අයහපත් තත්ත්ව, ස්ථිරව හෝ තාවකාලිකව රටේ වෙනත් ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීම වැනි හේතු නිසා පවුල් මිලියන 2.4 කට ආසන්න ප්‍රමාණයකට අනාගතයේ දී නව නිවසක් අවශ්‍ය වනු ඇති අතර, පවුල් මිලියනයකට පමණ විදුලිබලය, සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සහ ප්‍රවේශ මාර්ග වැනි යටිතල පහසුකම් ලබාගැනීමේ අවශ්‍යතාව පවතී.

නාගරික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට සක්‍රීයව දායක වන අතරම අඩු පහසුකම්වලින් යුතු නාගරික ජනාවාසවල දිවිගෙවන පුද්ගලයන්ගේ නිවාස පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නා.සං.අ. අඛණ්ඩව වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. 2016 වසරේ දී නා.සං.අ. විසින් සියසෙන සෙවණ නිවාස වැඩසටහන යටතේ නිවාස ඒකක 266 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කළ අතර, නිවාස ඒකක 12,963 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පැවතුණි. අවිධිමත් සංවර්ධන කටයුතු හේතුවෙන් දැනට භාවිතයට නොගන්නා බිම් විධිමත් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවිතය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින්, කොළඹ කොටුව පදික ජාලය සංවර්ධනය කිරීම සහ යළි ස්ථානගත කළ වෙළඳසැල් ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2016 වසරේ දී ආරම්භ කෙරිණි. නගර සංවර්ධන වැඩසටහන් යටතේ ප්‍රධාන නගර සංවර්ධනය කිරීම සඳහා නා.සං.අ. අඛණ්ඩව ප්‍රමුඛත්වය දී ආයෝජනය කළේය. ඒ අනුව, ජල අපවහන හා ඉඩම් සංවර්ධනය, නගර සංවර්ධනය, මාර්ග සංවර්ධනය සහ බහු මහල් රථගාලේ, වාණිජ සංකීර්ණ හා පොදු වෙළඳසැල් ඉදිකිරීම වැනි නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2016 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි.

නිසි ලෙස කළමනාකරණය කළහොත්, නාගරීකරණය ව්‍යාපාර හා කර්මාන්ත සඳහා උපකාරී වනු ඇති අතර, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලින් සංක්‍රමණය වූ පුද්ගලයන් ඇතුළුව පදිංචිකරුවන්ට රැකියා හා ඉහළ ආදායම්

අවස්ථා සලසා දීමට මෙන්ම, පුද්ගලයන්ගේ සාමාන්‍ය යහපැවැත්ම තහවුරු කිරීමට ද හේතු වේ. එබැවින්, නාගරික යටිතල පහසුකම් සහ සේවාවල මහා පරිමාණ පුළුල්වීමක් අවශ්‍ය වන බැවින්, නාගරීකරණය දියුණු වෙමින් පවතින රටකට බලපාන ප්‍රධාන අභියෝගයක් ලෙස සැලකේ. යටිතල පහසුකම් සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇති කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශ ශීඝ්‍ර නාගරීකරණයකට ලක්වෙමින් පවතී. එබැවින්, නාගරීකරණයත් සමඟ නිවාස, කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන පද්ධති, වාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම්, රථවාහන තදබදය කළමනාකරණය, සෞඛ්‍ය පහසුකම්, ජල සම්පාදන හා ජලාපවහනය, සනීපාරක්ෂක පහසුකම්, කසල කළමනාකරණය, තිරසාර බලශක්ති සැපයුම සහ උද්‍යාන, විවේකය හා ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ඇති අවස්ථා වැනි විනෝදාත්මක පහසුකම්වලට අදාළ යටිතල පහසුකම් සඳහා වන ඉල්ලුම ද ඉහළ යයි. මෙම ඉහළ යන අවශ්‍යතා හඳුනා ගනිමින්, බස්නාහිර කලාපීය මහානගර මූලික සැලසුම් ව්‍යාපෘතිය, මහනුවර, යාපනය හා ත්‍රිකුණාමලය කේන්ද්‍ර කරගත් ක්‍රමෝපායික නගර පිහිටුවීම, නාගරික ප්‍රදේශවල ගංවතුර අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති, කැලණි ගංගාධාරයේ ගංවතුර පාලනය වැනි විවිධ ව්‍යාපෘති මහානගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් දැනටමත් ආරම්භ කර ඇත. කොළඹ මූල්‍ය නගර (වරාය නගර) සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ පරිපාලන අගනගරය, හෝමාගම-මාලබේ විද්‍යා හා තාක්ෂණ නගරය, හොරණ හා මීරිගම කාර්මික නගරය, කටුනායක ගුවන් නගරය, අවිස්සාවේල්ල වැවිලි නගරය සහ බදුරලිය වනාන්තර නගරය යන නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හතකින් මහානගර ව්‍යාපෘතිය සමන්විත වේ.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙල සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සැලකිය යුතු අඩු වීමක් වාර්තා කළ ද, දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තිය, මධ්‍යස්ථ දරිද්‍රතාව සහ ආදායම් විෂමතාව හේතුවෙන් සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික සංවර්ධනයක් ඇතිකර ගැනීම උදෙසා බාධා පැමිණේ. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වනු ලබන ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ නිල දරිද්‍රතා රේඛාව පදනම් කරගත් ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය 2006/07 වසර තුළ දී පැවති සියයට 15.2 සහ 2009/10 වසර තුළ පැවති සියයට 8.9 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසර තුළ දී සියයට 6.7 ක් ලෙස වාර්තා විය. පළාත් මට්ටමෙන් සැලකීමේ දී, ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකයේ අවම අගය වූ සියයට 2.0 බස්නාහිර පළාතෙන් වාර්තා වූ අතර ඉහළම අගය වූ සියයට 15.4

උග්‍රව පළාතෙන් වාර්තා විය. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සැලකිල්ලට ගත් විට අවම අගය වූ සියයට 1.4 කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර ඉහළම අගය වූ සියයට 28.8 මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. මේ අතර, වතු සහ ග්‍රාමීය අංශවල දරිද්‍රතා දර්ශක පිළිවෙලින් සියයට 10.9 ක් සහ සියයට 7.6 ක් වූ අතර නාගරික අංශය සඳහා එම අගය සියයට 2.1 ක් වූ පහළ මට්ටමක පැවතුණි. දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තිය දෙස බලන විට ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල තවමත් අන්ත දරිද්‍රතාවයෙන් යුතු ප්‍රදේශ පවතින බව පෙන්නුම් කරයි. මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කයට අමතරව, මොණරාගල, මඩකලපුව, මන්නාරම, බදුල්ල සහ කිලිනොච්චි යන දිස්ත්‍රික්කවල ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශක පිළිවෙලින් සියයට 20.8, සියයට 19.4, සියයට 20.1, සියයට 12.3 සහ සියයට 12.7 ක් ලෙස සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පවතී. කෙසේ වෙතත්, ඉහළ ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකයක් මගින් පෙන්නුම් කරන දරිද්‍රතාවයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තිය තුළින් විවිධ ප්‍රදේශවල පවතින දරිද්‍රතාවයේ සැබෑ ස්වරූපය පැහැදිලිව පිළිබිඹු නොකරයි. මුලතිව් සහ මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කවල ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශක පිළිවෙලින් සියයට 28.8 ක් සහ සියයට 20.1 ක් වුව ද, මෙම දිස්ත්‍රික්ක දෙකෙහි දිළිඳු ජනගහනය මුළු දිළිඳු ජනගහනයෙන් සියයට 3.4 ක් පමණක් වේ. කෙසේ වෙතත්, ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය සියයට 6.5 ක් වූ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයෙහි සමස්ත දිළිඳු ජනතාවගෙන් සියයට 7.6 ක් වාසය කරයි. එබැවින්, දරිද්‍රතා මට්ටම්වල පවතින මෙම ප්‍රාදේශීය විෂමතා මගින් සමස්ත දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා සැලකිය යුතු අභියෝගයක් එල්ල කරයි. තවද, රටේ දරිද්‍රතාවය පිළිබඳව නිවැරදි මිනුම් ලබාගැනීම සඳහා නිල දරිද්‍රතා රේඛාව යාවත්කාලීන කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යාවයක් ද පවතී. එක් පුද්ගලයෙකු සඳහා එක් මාසයකට රුපියල් 3,624 ක් වන 2012/13 වසර සඳහා වන වර්තමාන නිල දරිද්‍රතා රේඛාවට පදනම වී ඇත්තේ, ආසන්න වශයෙන් සමස්ත ජනගහනයෙන් සියයට 13 ක් පමණ ජීවත්වන උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දිස්ත්‍රික්ක අටක් ආවරණය නොවන පරිදි පවත්වන ලද 2002 වසරේ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයෙන් ව්‍යුත්පන්න කරන

**3.12 සංඛ්‍යා සටහන
ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය (%)**

අංශය	1995/96	2002	2006/07	2009/10	2012/13
ශ්‍රී ලංකාව	28.8	22.7	15.2	8.9	6.7
නාගරික	14.0	7.9	6.7	5.3	2.1
ග්‍රාමීය	30.9	24.7	15.7	9.4	7.6
වතු	38.4	30.0	32.0	11.4	10.9

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ලද පරිභෝජන රටාවන්ය. එබැවින්, මෙම 2002 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය මගින් වර්තමාන පරිභෝජන රටාව පිළිබිඹු නොවන අතරම රටේ සමස්ත පරිභෝජන රටාව ද පෙන්නුම් නොකරයි. තවද, එක් එක් ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය නිල දර්ශක රේඛාව ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන්නේ 2002 වසර සඳහා අදාළ නිල දර්ශක රේඛාව කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය භාවිතයෙන් උද්ධමනය හා ගැලපීම මගිනි. කෙසේ වෙතත්, කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය සකස් කරනු ලබන්නේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ගෘහ ඒකකවල පරිභෝජන රටාව සහ සිල්ලර මිල ගණන් පදනම් කර ගනිමිනි. එබැවින්, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය මගින් අනෙකුත් ප්‍රදේශවල පරිභෝජන රටාව සහ සිල්ලර මිල ගණන් පිළිබිඹු නොකෙරේ. දර්ශකව නිර්ණය කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර පරිචය වන්නේ වෙනස්වන පරිභෝජන රටාවන් පිළිබිඹු වන පරිදි නිරතුරුවම නිල දර්ශක රේඛාව යාවත්කාලීන කිරීමයි. ප්‍රශස්ත ජාත්‍යන්තර පරිචයන් අනුගමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන නිල දර්ශක රේඛාවේ අඩුපාඩු සැලකිල්ලට ගත්විට, රටපුරා පවතින දර්ශක මට්ටම් නිවැරදිව ඇගයීම සඳහා පවතින නිල දර්ශක රේඛාව යාවත්කාලීන කිරීම වැදගත් වේ.

ලෝකබැංකුවේදර්ශක රේඛාවට අනුව (2011 වසරේදී ක්‍රය ශක්ති සාමාය මත පදනම් වූ) ශ්‍රී ලංකාවේ අන්ත දර්ශකව, එනම් පුද්ගලයෙකු සඳහා දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 1.90 කට වඩා අඩු මට්ටමේ ජීවත්වන ජනතාවගේ ප්‍රතිශතය 2012/13 වසරේ දී සියයට 1.9 ක මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, ලෝක බැංකුවේ සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව 2012 වසරේ දී සියයට 14.6 ක් වූ මධ්‍යස්ථ දර්ශකව, එනම් 2011 ක්‍රය ශක්ති සාමායට අනුව පුද්ගලයෙකු සඳහා දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 3.10 කට අඩු මට්ටමේ ජීවත්වන ජනතාවගේ ප්‍රතිශතය, සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ අන්ත දර්ශකව පහළ මට්ටමක පැවතිය ද, මෙරට ජනගහනයෙන් අටෙන් එකකට ආසන්න සංඛ්‍යාවක්, පුද්ගලයෙකු සඳහා දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 3.10 කට (2011 ක්‍රයශක්ති සාමායට) වඩා අඩු මට්ටමක සහ ලෝක බැංකුවේ දර්ශක රේඛාවට ඉහළින් සිටින ජනගහනය ලෙස අර්ථ දක්වා ඇති ‘ආසන්න දර්ශක’ කාණ්ඩයට ඇතුළත් වේ. ඉහළ ආර්ථික අනාරක්ෂිත තත්ත්වයක ජීවත් වන ‘ආසන්න දර්ශක’ කාණ්ඩයට අයත් ජනතාව, ස්වාභාවික විපත් වැනි අවදානම්කාරී තත්ත්වයන් හමුවේ අන්ත දර්ශක මට්ටමට ඇද වැටීමේ ඉහළ සම්භාවිතාවක් පවතී. මේ අතර, ආදායම් අසමානතාවයේ ගැඹුරුවම මනිනු ලබන ගිණි

සංගුණකය, කුටුම්භ ආදායම සඳහා 2009/10 වසරේ දී පැවති 0.49 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී 0.48 ක් විය. කුටුම්භ වියදමේ ගිණි සංගුණකය 2009/10 වසරේ පැවති 0.37 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී 0.40 ක් විය. මේ හේතුවෙන්, මෑත කාලීනව පරිභෝජන අසමානතාව වර්ධනය වී ඇති අතර, ආදායම් බෙදී යෑමේ විෂමතාවය විසඳුම් සෙවිය යුතු ගැටලුවක් ලෙස පවතී. පරිභෝජන අසමානතාව වර්ධනය වීම, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන සේවා සඳහා වන අසමාන අවස්ථා සමඟ සම්බන්ධතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා දිළිඳුකම තුරන් කිරීමේ අවශ්‍යතාව වටහාගත් රජය, 2017 වසර ‘දර්ශකවය තුරන් කිරීමේ වසර’ ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. මෙම වැඩසටහන ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම සඳහා පුළුල් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා සාමූහික ප්‍රයත්නයක් මගින් වසර 2030 වනවිට තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ සපුරා ගැනීමට ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීම සඳහා නිසි අවධානයක් යොමු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් මගින් කුටුම්භවල ජීවනෝපාය සංවර්ධනය සහ සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි ඉහළ අවධානයක් යොමු කරයි. රටේ ප්‍රධානතම සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන වන සමාද්ධි/දිවිනැගුම සහනාධාර වැඩසටහන යටතේ 2016 වසරේ දී පවුල් මිලියන 1.41 කට ප්‍රතිලාභ සලසමින් රුපියල් බිලියන 40.7 ක් ලබා දී ඇත. තවද, සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමාද්ධි/දිවිනැගුම සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 323,396 ක් සඳහා රුපියල් මිලියන 987.6 ක පමණ මුදලක් වැයකර ඇත. මෙයට අමතරව, කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් මව්වරුන්ගේ හා ළමුන්ගේ පෝෂණ මට්ටම් ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින්, ගර්භණී මව්වරුන්ට පෝෂණ මල්ලක් ලබාදීම සහ වයස අවුරුදු 2-5 අතර ළමුන්ට නැවුම් කිරි ලබාදීමේ වැඩසටහන් සඳහා 2016 වසර තුළ දී පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 5.7 ක් හා රුපියල් මිලියන 106.4 ක් වැයකර ඇත. මෙයට අමතරව, රජය විසින් පාසල් ආහාර වැඩසටහන, ක්‍රිපෝෂ වැඩසටහන, ආබාධිත සහන, වැඩිහිටි ගෙවීම් සහ ආපදා සහන වැනි වෙනත් සමාජ උපකාරක වැඩසටහන් කිහිපයක් 2016 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කෙටිකාලීනව දිළිඳු ජනතාවගේ පරිභෝජන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් අත්‍යවශ්‍ය වුව ද, අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් අඛණ්ඩව දර්ශකවයෙන් පෙළීම වැළැක්වීම සහ ඔවුන් වෙනුවෙන් රජයට වියදමක් දැරීමට සිදු නොවීම පිණිස ඔවුන්ගේ ආදායම් ඉපැයීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා

3.13 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් - සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම

වසර	දිවනැගුම / සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන) (ආ)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2012	1,549,107	10,553	55,299	250	54
2013	1,477,313	15,256	40,403	204	33
2014	1,479,811	15,042	47,858	279	28
2015	1,453,078	39,994	ලැ.නො.	2,422	118
2016	1,407,235	40,740	ලැ.නො.	5,746	111

(අ) වසර අවසානයේ දී

(ආ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව

මූලාශ්‍රය: දිවනැගුම සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව කාර්යාල හා ලබා කටයුතු අමාත්‍යාංශය මුදල් අමාත්‍යාංශය

3

රජය වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. මේ සඳහා, අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා විවිධ මාර්ග තුළින් ආයතනික සහාය ලබාදිය හැකිය. සිය ආදායම් මාර්ග විවිධාංගීකරණය කිරීමට ගොවි ජනතාව දිරිගැන්වීම, කාර්යාල ග්‍රම බලකා සහනාධාරිත්වය හා කාර්යාලවත් සඳහා රැකියා අවස්ථා ඇති කිරීම තුළින් ගෘහ ඒකක ආදායම සඳහා කාර්යාලවත්ගෙන් ලැබෙන දායකත්වය වැඩි කිරීම, වඩා යහපත් මූල්‍ය කළමනාකරණය සහ කුටුම්භ ඉතුරුම් දිරිගැන්වීම මගින් මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ජනතාවට වෘත්තීමය පුහුණු වැඩසටහන් ලබා දීම තුළින් පුහුණු ශ්‍රමික සංක්‍රමණ දිරිගැන්වීම, දිගුකාලීනව දරිද්‍රතාව අඩු කිරීම සඳහා ගත හැකි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයකි.

පරිසරය

ආර්ථික වර්ධනය සහ ආර්ථික කටයුතු නිසා ඇති වන අසුබවාදී ප්‍රතිඵල (externalities) තුලනාත්මකව පවත්වාගෙන යෑම ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී අභියෝගාත්මක කාර්යයක් වේ. සාමාන්‍යයෙන්, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමේ දී ස්වභාවික සම්පත් වැඩි වශයෙන් පරිභෝජනය කිරීමට සමගාමීව විශාල පරිමාණයෙන් අපද්‍රව්‍ය නිපදවීම ද සිදු වේ. එබැවින්, සියලු ජීවිතට හානිකර වන පරිසර විනාශය වැළැක්වීම සඳහා ස්වභාවික සම්පත් පරිභෝජනය තිරසාර මට්ටමකින් පවත්වා ගෙන යෑම හා නිසි පරිදි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම තුළින් සිදුකෙරෙන පරිසර සංරක්ෂණය ආර්ථික සංවර්ධනය තුළ අන්තර්ගත වූ ක්‍රියාවලියක් බවට පත් කිරීම අවැසි වේ.

පරිසරය රැක ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ ආයතනික සහය ලබාදීම ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2016 වසර තුළ දී ද අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. 2015 වසරේ දී පැවැත්වූ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ව්‍යුහාත්මක

සම්මුතිය පිළිබඳ සමුළුවෙන් අනතුරුව මහජනතාව අතර දේශගුණික විපර්යාස හා ඉදිරි සංවර්ධන උපායමාර්ග පිළිබඳව දැනුවත්භාවයක් ඇති කරනු වස්, මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් 2016 වසරේ දී 'ශ්‍රී ලංකා නෙක්ස්ට් (Sri Lanka Next) -නීල හරිත යුගයක්' නමින් ව්‍යාපෘතියක් අරඹන ලදී. මේ යටතේ සභා සභා ව්‍යාපාරය, සර්වෝදය ව්‍යාපාරය සහ දිවි නැගුම දෙපාර්තමේන්තුවේ ආයතන ජාලය වැනි ප්‍රජා සංවිධාන හරහා 2016-2020 කාලය තුළ දී 'නීල හරිත ලස්සන ලංකා ගම්මාන' 10,000 ක් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩපිළිවෙළ සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, 'අප ආශ්වාස කරන වාතය - 2016' යන තේමාව යටතේ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික සමුළුව හය වන වරටත් 2016 මැයි මාසයේ දී පවත්වන ලදී. මෙම සමුළුවේ දී, වායු තත්ත්ව පිළිබඳ පර්යේෂණ, සංවර්ධන සහ හරිත ආර්ථිකයක් සඳහා අවැසි කටයුතු ක්‍රියාවට නංවන රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවල කාර්මික විශේෂඥයන්, විද්‍යාඥයන් සහ වෘත්තීයවේදීන්ගේ අදහස් සාකච්ඡාවට බඳුන් විය. මෙයට අමතරව, ගොවීන් හා සිසුන් සඳහා කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයන්හි ශාක සහ ජෛව විවිධත්වය සහ වස විස නැති ආහාර නිෂ්පාදනය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා වැඩමුළු කිහිපයක් ද පවත්වන ලදී. 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාව පැරිස් ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟ වූ අතර, ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යෑම අඩු කිරීම සඳහා සැලැස්මක් ඇති කිරීමට ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව සමඟ එක් විය. 2016 නොවැම්බර් 04 වන දින සිට පැරිස් ගිවිසුම බලාත්මක විය. මෙම සියවසේ ගෝලීය උණුසුම, කාර්මිකරණයට පෙර පැවති උෂ්ණත්වයට වඩා සෙල්සියස් අංශක 2 කින් වැඩි මට්ටමට වඩා අඩු තත්ත්වයක පවත්වා ගැනීම මගින් දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් ඇතිවන තර්ජනවලට දක්වන ගෝලීය ප්‍රතිචාරය ශක්තිමත් කිරීම පැරිස් ගිවිසුමේ මූලික අරමුණ වේ. මෙයට අමතරව, දේශගුණික

විපර්යාසවලින් ඇතිවන බලපෑම්වලට මුහුණදීමට රටවල්වලට ඇති හැකියාව සවිමත් කිරීම ද මෙම ගිවිසුමේ අරමුණකි.

නිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා පසුබිම සලසමින් පරිසරය සුරැකීම සහ කළමනාකරණය කිරීමේ පුළුල් වැඩසටහන් පෙළක් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන ලදී. මේ අනුව, 2016 වසරේ දී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය මගින් නව කොම්පෝස්ට් නිපැයුම් ස්ථාන, ජීව වායු බලාගාර, අපද්‍රව්‍ය සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව ගොඩකරන බිම්, ප්ලාස්ටික් ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ මධ්‍යස්ථාන සහ ප්ලාස්ටික්/පොලිතින් අපද්‍රව්‍ය ගබඩාකරන මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම සඳහා විවිධ පළාත් පාලන ආයතනවලට අරමුදල් සපයා ඇත. මේ වන විට අවිධිමත්ව බැහැර කෙරෙන නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය නිශ්චිත වශයෙන් බැහැර කිරීම සඳහා, ඒකාබද්ධ සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ස්ථාන වශයෙන් විද්‍යානුකූලව ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරුණු, සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව අපද්‍රව්‍ය ගොඩකරන බිම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ද මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. මේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ අනුරාධපුරයේ කීරික්කුලම, හික්කඩුවේ මොන්රෝවියාවත්ත, මැදිරිගිරියේ මීගස්වැව සහ යාපනයේ කීරීමලෙයි යන ප්‍රදේශවල සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව අපද්‍රව්‍ය ගොඩකරන බිම් ඉදිකෙරෙන අතර, එම බිම්, සාමූහික පදනමක් යටතේ අදාළ පළාත් පාලන

ආයතනවලට අයත් ප්‍රදේශවල ශේෂවන අපද්‍රව්‍ය නිශ්චිත ලෙස බැහැර කෙරෙන ස්ථාන වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. 2016 වසරේ දී, කීරික්කුලම, මීගස්වැව සහ මොන්රෝවියාවත්ත ප්‍රදේශවල සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව අපද්‍රව්‍ය ගොඩකරන බිම්වල සවිස්තරාත්මක සැලසුම් ද, කීරීමලෙයි බිමේ සංකල්පීය සැලසුම ද සකස් කොට අවසන් කෙරිණි. 2016 වසරේ දී ග්‍රීන් පාර්ක් ආයතනය මගින් පළාත් පාලන ආයතනවල නිලධාරීන්ට, සිසුන්ට සහ රජයේ හා රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල නිලධාරීන්ට, විවිධ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙයට අමතරව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් සහ සමෝධානික පොලිතින් හා ප්ලාස්ටික් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් 2016 වසර තුළ දී අරඹන ලදී. තවද, ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අධීක්ෂණය කෙරෙන ව්‍යාපෘති කිහිපයක්, විශේෂයෙන්ම කැලණි සහ බෙන්තොට ගංගා ආශ්‍රිතව, 2016 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙයට අමතරව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් දිය ඇලි ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ පරිසර සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ ලෙස නම් කරන ලදී. මේ අතර, කුඩා ජල විදුලි ව්‍යාපෘති මගින් සෘජුව සහ වක්‍රාකාරව දිය ඇලිවලට සිදුවන පාරිසරික බලපෑම සැලකිල්ලට ගෙන, දිය ඇලි ආශ්‍රිතව එවැනි ව්‍යාපෘති ඉදිකිරීමට අනුමැතිය දීම සීමා කෙරුණි. තවද, සලකා බලන වසර තුළ දී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් පෙර හඳුනා ගන්නා ලද පරිසර සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ නවයක් අධීක්ෂණයට ලක් වූ අතර, තවත් එවැනි සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ හයක් වෙන් කිරීමට ද යෝජනා කොට ඇත.

3